

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

A RNK MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKLAPJA

64. ÉVFOLYAM

12. SZÁM

1949 DECEMBER

Iapunk főbb tartalma:

A világ dolgozóinak Nagy Tanítója 70 éves: Román Viktor — — — 313

Visszapillantás 1949 évre: Bacsoni Ernő — — — 314

Szovjet gyakorlati eredmények: Antal Ernő — 316

Hogyan használjuk a gödöllői anyásító dugót?: Örosi Pál Zoltán — — 320

Munkadal: Czier Antal — 323

A méz minőségi termelése: Molnár Ferenc — 324

A méhészet női hivatás: Benkó Zoltánné — — 326

Tanács Szép Ferencnek: Britt István — — — 327

Elgondolásaim: Dekker Iván — — — 330

Méhészeti tanfolyam: Grausam G. Gusztáv — 331

Beszámoló Biharmegyéből — — — 332

Mécsurin—Liszenkó kutatásainak hasznosítása a méhészetben: Sasikin K. A. — — — 335

Decemberi tennivaló: Molnár Ferenc — — — 337

Munkát vállalunk Sztálin elvtárs 70. születésnapjára: Bende Sándor — 338

Méhészeti tanfolyam a kolozsvári Mezőgazdaságtudományi Intézetben: Cziko Antal — — — 340

Könyvismertetés — — — 340

Mit olvassunk? — — — II

Különfélek — — — III

A MÉZHARMAT

Az egyes fák — különösen a fenyő — de nem ritkán a fűz, a hárs, a szilfa és a thuja valóságosan ontanak egy édes nedvet, amit mézharmatnak nevezünk. Ugyanezt termelik a levéltetvek is s még nem döntötték el végérvényesen, hogy a mézharmat növényi vagy állati eredetű.

A méhek által behordott mézharmatból tiszta, jóízű méz készül, csupán telelésre nem alkalmas, mert rendkívül hamar kristályosodik. Amikor mézharmatról hordanak a méhek, legyünk éberek. Pergessünk sűrűbben és a fészekben semmit se hagyjunk. Mégjobb, ha a mézharmat idejére a fészek mézkoszorúját már más nektárból begyűjtötték a méhek.

Dr. SZÖVÉRDI FERENC

Mit olvassunk?

UTMUTATÓ, MELY A KOLHÓZPARASZTSÁGOT A JÖLÉT FELE VEZETI. A szovje.parasztság a szocializmus útjára lépve szabad kolhozparasztsággá, a világ leghaladottabb parasztagazdaságává vált. S míg a tőkésországok parasztjainak milliói mind mélyebbre süllyednek el a szegénységben, a munkaerő-kereslet egyre csökken és a föld nélkül maradt szegény-parasztok nagyrésze már bér munkásként sem képes munkához jutni, addig a szovje.parasztok a kolhozok segítségével gazdag emberek lettek és örökre megszabadultak a holnap gondjaitól.

Az „Utmutató, amely a kolhozparasztságot a jólét felé vezeti“ című tüzet szemléltetően tárja fel, hogy mi a kolhoz és létesítésükkel milyen felkeltőzéseket követett a szovjetparasztság, megmutatja a kollektív gazdaságot és a kolhozparaszt magángazdaságát, beavat a kolhoz ügyvitelébe, tájékoztat a vezetőség és a kolhozok kötelezettségeiről, az ellenőrző bizottság szerepéről, arról, hogyan történik a kolhoz jövedelmének elosztása.

Hogy pedig az olvasó mindezekről menél tisztább képet kapjon, e kis könyv bemutat egy kolhozelnököt, egy rajvezetőnőt, egy ellenőrző bizottságot és egy kolhoz közgyűlést. Ezeket a különböző, kolhozok életéből vett élénk és színes képeken keresztül, megismerjük a kolhoz megszervezésének és vezetésének módozatait és azt a fényes utat, mely minden kolhozparasztot a bőséghez, a szovjetfutalut pedig addig nem ismert virágzáshoz vezet.

Fenti broszura „Az Orosz Könyv“ kiadásában „A Falu könyvtára“ sorozatában jelent meg.

MAXIM GORKIJ: A SÁRGA ÖRDÖG VÁROSA. — „Az Orosz Könyv kiadása. — Negyven és néhány évvel ezelőtt Gorkij ellátogatott Amerikába. Erről az útról, a tengerentúli civilizációról való benyomásait rögzítette le „A sárga ördög városa“ c. munkájában, mely most jelent meg magyar nyelven „Az Orosz Könyv“ „Nagy Lrök Kiskönyvei“-sorozatában.

Soha még keményebb és igazabb vádbeszédet le nem írtak az amerikai civilizáció ellen, amely minden méltóságától megfosztja és megsemmisíti az embert.

Úgy tűnik — írja Gorkij —, hogy „minden, a vas, a kő, a víz, a fa tele van tiltakozással a napfény nélküli, a dal- és

boldogságnélküli élet ellen. Minden nyög, üvölt, csikorog, valamilyen titkos erő akarátanak engedelmessé, amely az ember ellen dolgozik. Vastól kavart, szétzaggatott, a petróleum zsiros foltjaival bemocskolt, forgáccsal, szalmával és ételmaradékkal beszennyezett víz hátán, mindenfelé láthatatlan, hideg és gonosz erő működik“. A város olyan, mint egy vas és kögyomor, amely befalt néhány millió embert és folytonosan morzsolja, emésztli őket. „Mindenfelé, fölötted, lábad alatt és melletted él, dörög diadalmas győzelmében a vas. Életrekeltette az Arany ereje, lelket adott neki és pókhálójába fonja a vas az embert, fojtogajta, szívja a vérért és az agyvelejét, fölfalja izmait, idegeit.“ „... a levegő, mint nedvességgel telt szivacs, fullasztóan telítve van ezer- és ezeféle sikoltó hanggal. Ehhez a piszkos városhoz lapított ember, mocskosan gyárak füstjétől, megdermed a koromos falak között.“

Igy látta Maxim Gorkij Newyorkot és előtört az elgyötört, elkínzott világ fölött ott magasodik gúnyként a „Szabadság Szobor.“

„Félelmes és fájdalmas az emberekről beszélni“ — mondja az író — szegénységükről és vigasztalan nyomorúságukról, ostoba életmódjukról és halálos közönyükről. Elénk tárul e könyv lapjairól az East Side embertelen életviszonyai, de felénk káprázik a Queen Island hamisan vakító, üres pompája is. És mindenk fölött, a kormányzó erő és hatalom, a Sárga Ördög uralkodik. Ki a Sárga Ördög? Az arany, a dollár, mely Amerikában nemcsak a dolgok értékét szabja meg, hanem az embereket is.

Élesen mutatkozik meg ebben az Amerikáról festett hű képen a kapitalista társadalmi rendszer minden bűne; a tőkésosztály esztelen fényűzése és a kizsákmányolt, elgyötört dolgozó tömegek reménytelen testi és lelki nyomorúsága.

A megcsufolt, minden méltóságától megfosztott emberrel való mélységes együttérzés hatja át Gorkij e művét, mely most 40 év múltán éppoly időszerű, sőt még fokozottabb mértékben ráillik arra az életformára, melyben a business az élet legfőbb törvénye.

A világ dolgozóinak Nagy Tanítója 70 éves

Joszif Visszárionovics Sztálin, a világ dolgozóinak nagy tanítómestere ez év december 21-én tölti be 70-ik évét. Nincs a világon öntudatos dolgozó, kinek ne ragyogna fel a szeme, ne dobogna meg a szíve és ne töltené el a szeretet ennek a drága névnek a hallatára. Ezt a határtalan nagy szeretetet és bizalmat méltán adják a világ dolgozói I. V. Sztálinnak, a népek nagy tanítójának, aki a béke nagy védelmezője, kinek egész élete következetes, önzetlen harc volt a dolgozó emberiség, a proletáriátus életének jobbátételéért, a szocializmus megvalósításáért, a proletáriátus győzelméért. Sztálin elvtárs élete szorosan összeforrt a SZ. K. (b) P. megteremtésével, a Szovjetunió megteremtésével és a világ egyhatodán a szocializmus megteremtésével. Sztálin elvtársnak bölcs és ragyogó géniusza mindenütt magasan ott ragyog, ahol a szocializmus nagy művének útjába akadályok kerültek és nagyszerű megállásaival, lángelméjével mindig megmutatta a helyes útát és a helyes irányt, amerre a szocializmus építőinek haladniuk kellett és kell.

Életrajzának olvasásakor csodálat tölti el az embert eziránt a hatalmas emberi géniusz iránt, ez iránt a hatalmas építő erő iránt, amely személyéből kiárad és irányította a szocializmus megvalósulását a föld egyhatodán. Ez a hatalmas energia ömlik, árad állandóan kiapadhatatlanul szerte a világon és tette lehetővé, hogy ma már nyíltan a világ egynegyede tartozik a szocialista építő erők táborához. És e tanítások alapján szerveződnek óriási erőkkel a kapitalista-imperialista államokban is a kizsákmányolt tömegek.

Ez a hatalmas sztálini erő biztosítéka a béke megvédésének és a proletáriátus győzelmének az egész világon.

Sztálin elvtárs élete szorosan össze van forrva V. I. Lenin életével és tevékenységével és a SZ. K. (b) Pártjának történetével. Sztálin a ma Leninja. Valóban Sztálin elvtárs a szocializmus gyakorlati megvalósításán kívül tovább fejlesztette a szocialista forradalom marxista-leninista elméletet, azt tanítva, hogy a kapitalista környezet dacára egy országban is megvalósulhat a kommunizmus és az elmélet. ma már gyakorlatilag bontakozik ki a Szovjetunióban Sztálin elvtárs vezetése alatt.

Sztálin elvtárs tanításainak alapján ma a világ egynegyed részére zúzták szét az imperialista láncot és haladnak egy boldog korszak megvalósítása felé a dolgozók.

Sztálin elvtárs neve fényes betűkkel van beírva a világ dolgozóinak szívébe, a tanulók, a pionírok, ifjak millióinak szeretete sugárzik feléje és ma minden vagyuk az, hogy hozzá hasonlók legyenek. Sztálin elvtárs a világ békeszerető táborának reménye és szilárd bástyája.

Sziklaszilárdan hisszük, hogy az ő vezetésével és tanításainak alapján a dolgozók óriási tábora, a békeszerető népek nagy tábora győzni fog, mert harcaink élén Ő. korunk legnagyobb, legzseniálisabb vezetője, Josif Visszárionovics Sztálin áll.

Sztálin elvtárs iránti nagy szeretet hazánkban is megnyilvánul éppen úgy, mint az egész világon kifejezésre jut a születésnapja alkalmából vállalt nagy munkavállalásokban, abban a gondosan elkészített ajándékok hatalmas tömegében és a rengeteg levélben, amely mint a szeretet és tisztelet külső megnyilvánulása Sztálin elvtárs felé árad.

Mi, a Román Népköztársaság dolgozó méhészei, ugyanazzal a határtalan és szívből jövő szeretettel kívánjuk: éljen sokáig egészségesen az egész világ dolgozóinak szeretett nagy Sztálinja, a mi Sztálinunk.

ROMÁN VIKTOR.

Visszapillantás 1949 évre

Ismét elmúlt egy év. A méhészek — miután beteleltek családjaikat — elrendezték őket téli pihenőre, s az élelemmel bőségesen ellátott családjaikat a természet gondjaira bízta, maguk mögött hagyva méhészeti szempontból egy izgalmas tele esztendő, megtörölközve ve-rejtekés homlokukat és megpihennek.

Pihenés közben visszapillant a méhész az immár fáradt, öreg 1949-ik esztendőre, ahogy batyúját felszedve, lassú léptekkel indul a feledés homályába, átvadva helyét egy másik, egy fiatalabb, reményteljesebb új esztendőnek.

Fussunk mi is gyorsan át az elmúlt év eseményein, nézzük meg, mit várunk és mit kaptunk az elmúlt esztendőből.

A tavaly (az 1948-évből) igen korán köszöntött be a hideg. Már októberben fagyott s a múlt évi hordástalan esztendő után minden méhész félve gondolt szűkösen betelelt családjaira. Mi lesz velük? Vajjon kibírják-e a telet?

A tavaszi átvizsgálásnál kiderült, hogy a méhészek aggodalma nem volt alapatlan. Sok család pusztult el a hosszantartó hideg következtében, rengeteg család hasmenést kapott, mert — a hideg miatt — nem tudtak idejében tisztulni, kirepülni. A tavaszra igen gyenge erőben voltak.

A méhész kesergett, de aztán jött a tavasz és ez új életkedvet, reményt öbresszett a méhészek nagy táborában. Gyönyörű, ritkán látott szép tavasz kezdődött. A fák kirügyezték s mint hatalmas menyasszonyi koszorúk pompáztak a csodás enyhe tavaszi időben. Minden fa, bokor, virág kivétel nélkül — mintha kárpótolni akarná nemcsak a méhészeket, hanem minden embert — a legszebb hófehér rózsaszín, vagy piros ünnepelő ruháját öltötte magára, szinte belekiáltva a világba: nézzétek, milyen szép vagyok!

Szépek is voltak, csak úgy repesett a szívünk örömeinkben, ha rájuk néztünk. De akadtak méhészek, akik aggodalmaskodtak. Nem felejtették el, mi is tör-

tént egy évvel ezelőtt, amikor a rengeteg sok virág egy nap, egy óra alatt semmivé lett, lefagyott, megsemmisítve a méhészek legszebb reményeit.

Az aggodalmaskodók ezúttal tévedtek, nem jött hideg és hó, nem volt fagy s a milliónyi méhsereg szorgalmasan gyűjtötte, hordta haza kis kosarába a számukra oly nélkülözhetetlen nektárt és virágnect. Az időjárás is kedvezett a méheknek, jött az akácvirágzás, folyt a gyűjtés, teltek a fészkek a vándortanyákon s méhészeink már bizakodva gondoltak arra, hogy ez az esztendő bő felesleggel zárul.

De a természet károsan közbelépett. Eső alakjában jelentkezett a baj és esett, esett szünet nélkül, mintha csakhamar akarna elállani, kényszerpihenőre ítélve dolgozó méheinket. Minden munka, hordás megszűnt, a kaptármérlegek napról napra apadást mutattak és azok a méhészek — sajnos sokan voltak —, akik újabb hordásra számítottak, kipergettek minden mézet, oda jutottak, hogy nyár derekán etetniük kellett családjaikat, ha rem akarták, hogy elpusztuljanak.

Később az idő újból szőre fordult, de a komoly hordás lehetősége már megszűnt ritkasátszámba ment a tele mézes bődön. Az idő kereke nem áll meg, előt a betelelés ideje is és méhésztestvéreink szomorúan álltak a kaptarak előtt, látva, hogy a beteleléshez szükséges mézmenyiségnek nemhogy a fele de az egynegyede is alig van meg. Itt már ki-ki a saját anyagi helyzetéhez mérten etette családjaikat cukorszörp-pel vagy vásárolt mézzel, hogy valamilyen módon biztosítsa családjai bőséges téli ételmét.

Egyet azonban elfelejtettem megemlíteni, azt, hogy ebben az évben sokat rajoztak a méhcsaládok. Majdnem minden család egy-két rajt eresztett, de volt olyan is, amelyik három, sőt négyet. Ezáltal legalább teljesítettük az Állami Tervünk első részét, a méhcsaládok szaporítását.

Mi, méhészek, mindég reménykedünk,

Szovjet gyakorlati eredmények

a méhek beporzó tevékenységéről

A méheknek a méz és viasz termelésén kívül másik nagy hasznát az önkéntelen beporzó tevékenységük jelenti. Ez a munkájuk lehetővé teszi a dolgozó földműveseknek, hogy a mezőgazdaságban művelt növények és gyümölcsfák termését növelhessék. A növények legnagyobb részénél ugyanis a mag és gyümölcskötéshez az idegen beporzás szükséges, vagyis az egyes növények virágporának átvitele más egyedekre. A mezőgazdasági növények nagy része, mint a napraforgó, lucerna, baltacin és herefélék, valamint a gyümölcsfák zöme nem öntermékeny: a rovarok által közvetített virág himporát várják. A rovarok között első helyen a méh áll. A többi rovarhoz viszonyítva a méhek kb. 85—90%-át végzik a beporzásnak.

A méhek beporzó tevékenységét elősegítve a termést 10—20, sőt egyes években 100%-nál is többel növelhetjük. A vöröshere például 3—3-szor annyi magot terem, ha a méhek sűrűn szállják, mint ha a beporzást csak a poszméhek és a dengók tevékenységére bízánk. De nemcsak a termény mennyiségét növelik a méhek, hanem azok jobb minőségét is elősegítik. A termésnövekedés értéke, melyet a különböző mezőgazdasági kultúrnövények méhek által történő beporzás révén nyernek, mint egyes számadatok után bebizonyosodott, 10—15-ször nagyobb értékű a méhek mézben és viaszban való közvetlen hozamánál.

Mindezekből kitűnik, hogy a méhek mennyire fontosak a gyümölcsösök virágzásakor, valamint a napraforgó, hüvelyesek, a lucerna és más mezőgazdasági növény magtermése számára. Ezek mind jóval kevesebbet termelnének a méhek beporzó munkája nélkül.

Tirol egyik völgyében, bár minden évben dúsán virágoznak a gyümölcsfák, mégis túl keveset teremtek, míg a méheket meg nem honosították. Új Zelandiában sem hozott magvat a vöröshere, míg

nem vitték a szigetre a vadméheket. Ceylon szigetén pedig több száz évig a bennszülőeknek kellett mesterségesen megtermékenyíteniük a vanília virágait, de amint meghonosították a méheket, ez a munka elmaradt. A vanília beporzása nemcsak olcsóbbá, hanem jobbá is vált.

Hazánk szocialista mezőgazdaságában minden méhcsalád munkáját teljes egészében ki kell használnunk a mezőgazdasági növények beporzása érdekében. Országunkban a szocializmust építjük, Ennek megvalósítására pedig a mezőgazdasági munka termékenységét és a legmagasabb fokra kell fokoznunk, amit legkönnyebben a többtermeléssel érünk el. Az említett növények termelését jelentősen fokozhatjuk a méhekkel.

A beporzásról tudnunk kell, hogy ezt a műveletet a méhek csak akkor végzik el, ha a kérdéses növényről gyűjtik a nektárt és ha a megművelt területek nincsenek fél, illetve 1 km-nél távolabb a méhcsaládoktól. Még jobb, ha a mezőgazdasági növények és gyümölcsfák virágzása idején a kapárrakat a tábla közvetlen közelében, illetve a gyümölcsösök közepén helyezzük el. Ezért minden méhészt jól teszi, ha a helyzethez mérten a kollektív gazdaság műszaki vezetőjével még idejében méhcsalád elhelyezési tervet készít, tekintetbe véve a megművelt területek virágzásának időszakát, valamint az e helvekre telepítendő méhcsaládok nagyságát.

A mezőgazdasági növényeinknek a méhek által történő beporzását támogatnia kell a szövetkezeti gazdaság minden munkásának s természetesen a gazdaság vezetőjének is, mivel nagyon fontos, hogy a terméseket minőségileg és mennyiségileg is növeljük. Vannak olyan gazdasági növények is, mint a vöröshere (*Trifolium pratense*), melyek virágját kevésbé látogatják a méhek, mivel nektárjuk nehezen hozzáférhető.

IDOMÍTÓ ETETÉS

A gazdasági növények virágjainak a látogatását jelentősen elősegíthetjük a méhek idomításával. A méheket olyan ingerlő, vagyis ösztönző hatású szörppel etetjük, melyben a megfelelő növény virágának illata is benne van. Az idomító szörpöt a következőképp készítjük el: forró vízben cukrot oldunk, (a vízhez ugyanannyi cukrot adunk). Amikor lehűl, +20°—+30 fokra, benne alámerítjük a megfelelő gazdasági növény virágát és így hagyjuk állani egy két órát. A virágok mennyisége a szörp egy-egy részét tegye ki. A virágokat mindig zöld részek nélkül szedjük. A zöld részek ugyanis rossz ízlet kölcsönöznének a szörpnek. Másfél-két óra alatt a szörp magába szívja a virág illatát. Az így elkészített szörpből naponta 50—60 gr.-ot adunk kora reggelről, míg a méhek ki nem repülnek. Az etetést naponta megismételjük, míg a beporzás tart. A szörpöt etető edényben adjuk be, a lépek fölé helyezve, úgy hogy a méhek minden keretről hozzáférhessenek. Így hozzászoknak a méhek a virág illatához és az idomítás szépen megnöveli a virágok látogatását. *Gubin* szovjet tudós kísérletei szerint a vörösherenél 19-szer, a lucernánál 5-ször, a napraforgónál kétszeresére emelkedik a látogatások száma. A méhek beporzása által a magtermés növekedése vörösherenél 200—300%, lucernánál 30—50%, pohánknál 60—80% és a gyümölcsfáknál 60%.

A MÉHEK IDOMÍTÁSÁNAK SIKERÉT IGAZOLJA AZ ALÁBBI KÍSÉRLET

1936 július 30-án 5 kaukázusi sárga méhcsaládot vöröshere által illatosított szörppel tápláltak, míg néhány helybeli fekete méhcsaládot görgélyfű virággal illatosított szörppel. Két szomszédos táblán elhatároltak egy-egy 100 m²-es vöröshere és görgélyfű részecskét. Az elhatárolt 100 m²-es vöröshere táblán 2225 sárga méhet számláltak meg azokból a családokból, amelyek a vöröshere virágjából készült szörppel voltak táplálva és csak 69 fekete méhet, melyek családjait

a másik szörppel etettek. Az elhatárolt görgélyfű 100 m²-es táblán viszont alig számoltak 149 sárga méhet, míg az ezen a táblán művelt görgélyfű virág aromájából készült szirupból táplálkozó fekete méhek száma 2250 volt.

Ezeknek az adatoknak igazolásaképpen, három napra rá, vagyis 1936 augusztus 3-án másik kísérletet végeztek. Megcserélték a méhek etetését és pedig: a sárga méhek görgélyfű virággal illatosított szörpöt kaptak, ugyanakkor a fekete méhek a vöröshere szörpöt fogyasztották. A kapott eredmény szintén igazolása volt a méhek nyilvánvaló idomítási lehetőségének. Így megállapították, hogy a 100 m²-es vöröshere táblán 414 sárga és 2837 fekete méh volt, míg a görgélyfűvel kísérletező részen 2975 sárga méhet és csak 266 fekete méhet számláltak meg.

Mindebből arra következtethetünk, hogy a méheket idomítással jól használhatjuk a beporzó munka irányítására és ugyanakkor tevékenyebbé tehetjük munkájukat.

A gazdasági növények beporzására a következő számú méhcsalád szükséges:

Egy hektár beporzásához szükséges méhcsaládok száma:

1. Vöröshere	2—3	család
2. Lucerna	2—3	„
3. Pohánka	2—2.5	„
4. Napraforgó	1	„
5. Baltacim	4	„
6. Olajos magvúak	1	„
7. Gyapot	1	„
8. Kertészet	1	„
9. Szőlészet	2—3	„
10. Gyümölcsös	2—2.5	„

A hektáronként előbb felsorolt méhcsaládok száma csak abban az esetben elegendő a tökéletes beporzáshoz, ha azok a növényekhez legalább 250 méter közel tanyáznak és ha a családok népessége elég nagy. Csak az erős állományú családok, melyeknek nagyszámú dolgozó méhe van, képes teljességében elvégezni a növények beporzását, természetesen, ha a gazdasági növények területéhez megfelelő számú családok használunk.

Igy 50 hektár magnak hagyott here beporzásához 60—100 családos méhes szükséges.

Érdekes megemlítenünk, hogy ugyan ezen a terület beporzását hasonló eredménnyel el lehet érni, ha csak 10—12 családot használunk fel erre a célra, de a méheket a már ismeretett idomító etetéssel serkentjük. A nagyterjedelmű táblákon 40—50-ével helyezzük el a méh családokat mintegy két kilométerenként. A gyümölcsösökben jobb félkilométerenként elhelyezni.

Az említettekén kívül tanácsos még a méhek beporzó tevékenységét a lenese, borsó, magnak hagyott káposzta, az ugorka, tök, sárga és görögdinnyénél is igénybe venni. A beporzásnál a munka csökken, ha a virázás idején a méheket előre elkészítjük és a tervezett munkamenet szerint a megfelelő helyre és közelségre szállítjuk őket.

HOGYAN SZÁLLÍTJUK A MÉHCSALÁDOKAT

A méhcsaládok szállítását a gazdasági kultúrnövény táblák közé nagy gonddal végezzük. A legfontosabb a keretek

mozdulatlansága és a kaptárok bőséges szellőzése. A kaptárakat ilyen esetekben legkevesebb 2.5—3 km. távra szállítjuk. Ezt a munkát legjobban, ha éjjel végezzük. Azonban ha a kaptárokat kisebb távolságra kell szállítanunk s ez előfordulhat nappal, sőt kirepülés ideje alatt is, ekkor a szállítás előtt a fészkek helyzetét megváltoztatjuk. A kereteket áthelyezzük úgy, hogy mindegyik új helyet foglaljon el. A mézzel telt lépeket a fészkek közepére és a fiasításokat a kaptár falai felé helyezzük el. A fészkeknek ez az áthelyezése megszünteti a kirepülést és így megadja a lehetőséget, hogy a kaptárakat átszállíthassuk anélkül, hogy sok méhet veszítenénk, illetve, hogy a méhek a régi helyükre visszatérnének. Ezt az eljárást szép eredménynyel használják a Szovjetunió haladó méhészeiben.

A méhészkedés 60%-al növeli a napraforgómag hozamát is. A beporzáshoz szükséges méhcsaládok számát mutatja a következő táblázat, melynek eredményeit 6 kollektív gazdaság kísérletei révén kapták.

A gazdaság neve	Napraforgó Ha.	Családok száma	Családok aránya Ha-ként	Termés %-ban
1. Szovjet Háza.....	262	76	0.29	100
2. Vörös Földműves ...	204	76	0.37	103
3. Bud-hai	81	50	0.62	108
4. Viktoria	114	150	1.15	121
5. Vorosilov	162	165	1.02	156
6. Szabad Élet ...	36	66	2.12	162

Innen is kitűnik, hogy minden hektár napraforgó beporzásához 1—2 család méh szükséges.

A méhek beporzó tevékenysége arányosan csökken, minél távolabb esnek a családok a gazdasági növény táblától:

A SZOVJETNŐ A KOLHOZBAN. Új út nyílt meg a nő számára a szovjetrendszerben, melyben férjével egyenjogúvá vált s hozzá hasonlóan a tevékenység minden területén működik.

„A szovjetnő a kolhozban“ c. broszúra feltárja, milyen sokat tett a szovjetrendszer a kolhozista nőért. Megmutatja, ho-

gyan tanulta meg a nagy közös gazdaságok vezetését, hogyan sajátította el a leghaladottabb munkamódszereket s hogyan emelte kulturális és politikai színvonalát.

Ez a munka rámutat arra is, hogy a kolhozista nő a kolhozrendszer fellendítésével védi és erősíti Nagy Szocialista Házáját a kommunizmus felé vezető úton.

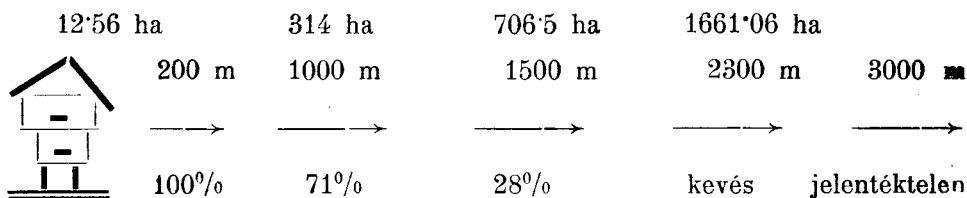

A méhesben lévő méhcsaládok száma	Vöröshere vetés és a méhes közti távolság					
	500 m	600 m	1000 m	1500 m	2000 m	2500 m
	Mennyire csökken a méhcsaládok számának a beporzó tevékenysége					
10	10	8	5	5	3	1
20	20	16	13	9	5	2
30	30	24	19	13	8	2
40	40	33	25	18	10	3
50	50	41	32	22	13	4
60	60	49	38	27	18	5
70	70	68	44	31	18	5
80	80	67	50	35	20	6
90	90	73	57	40	23	7
100	100	82	63	45	26	8

A táblázat használata: Számításba véve, hogy 10 kaptár 2500 m-re elhelyezve annyit ér — mint beporzási tényező — mintha egy kaptárt helyeznénk el a vetés mellé — számba véve a saját és a szomszéd méhészeteket, valamint a távolságot a kultúrnövényektől, könnyen kiszámíthatjuk a hiányzó kap-

tárok számát és azt, hogy mennyivel kell megközelítenünk a művelt területet a beporzás és termélnövelés érdekében. Ezzel az eljárással pontosan kiszámíthatjuk, hogy hány családot tarthatunk egy tájon, valamint ezeknek a családoknak a hozamát is.

A gyűjtőméhek százaléka különböző távolságokon így változik

A gazdasági- és kultúrnövények virágain jelenlévő gyűjtőméhek száma arányban áll a vetés és a kaptárok közti távolsággal. A kutatások a következőket állapították meg:

1. Egy gazdasági kultúrnövény közé tett méhcsalád gyűjtőméheinek az egész száma, vagyis 100%-a felkeresi a család körüli 200 m-es sugár távolságában levő virágokat, vagyis 12.56 hektárnyi területet.

2. 1000 m-re a kaptártól már csak a gyűjtőméhek 71%-a lesz jelen és 1300

m. távolságon már csak 28%-os a jelenlét.

3. 2.300 m-es távolságon a gyűjtőméhek száma a növényeken csekély 3000-en pedig jelentéktelenné válik.

(Kolozsvár)

ANTAL ERNŐ

Legyen minden méhész tagja az egyseges méhészeti szervezetnek. Fizessük pontosan a tagdíjakat.

Hogyan használjuk a gödöllői anyásító dugót?

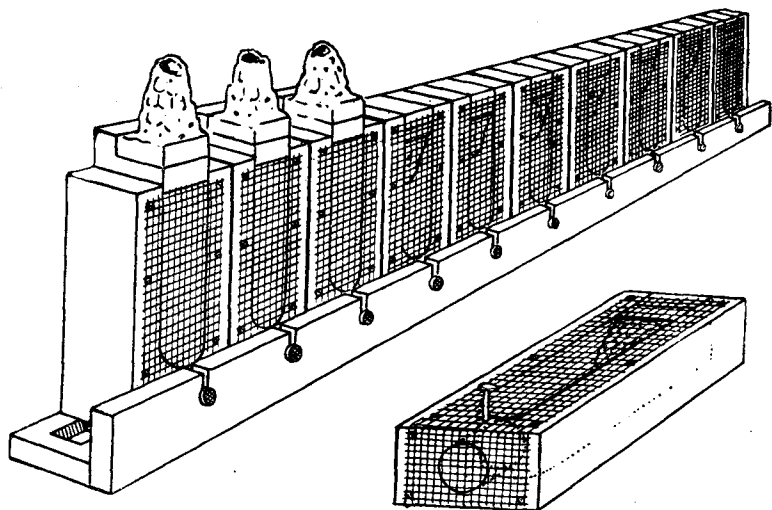
Közönséges kalitkás anyásításkor a méhész bocsátja szabadon az anyát. Kirágós kalitkából maguk a méhek engedik ki. A kalitka kivezető nyílása átrágható anyaggal van elzárva. A méhek átrágnak ezt és az anya útját szabaddá teszik. A kirágós kalitka legrégebbi nyomát a világirodalomban az „Angliai méheskert” c., 1759-ben megjelent magyar szakkönyvben találtam.

kát régebben is használtak, pl. ez előtt kb. 70 évvel Alley híres anyanevelő. A gödöllői kalitkán csupán a következő három módosítás új:

1. FÜGGESZTŐSZEG

A kalitka vége közelében van beverve úgy, hogy 8 mm-re kiálljon. Több célra szolgál:

a) A kalitka rögzítésére a gyűjtő-

Ennek a könyvnek első fele Gedde János munkájának fordítása. Második fele Szattmári Király György eredeti írása, Szattmári Király György papirosba csomagolta az anyát és a méhekre bízta, hogy a papirost szétrágnák és így az anyát kibocsássák. Ma a nyílás elzárására leginkább mézes-cukros pépet, ritkábban mülépet használnak. A mézet cukorporral jó keményre gyúrnak, hogy a méhek lassan fogyasszák el.

A gödöllői Méhészeti és Méhbiológiai Kutatóintézetben rendszerint kirágós kalitkával anyásítunk. Kalitkánk képe Szövérdi Ferenc „Sok Mézet” című jeles könyve 285. lapján látható Örösi-féle kalitka jelzéssel. A keresztapaságot nem vállalom, mert hasonló, bár talán más méretű kalit-

lécen. A kalitkába dugott, fűdött bölesőket 35 C° meleget tartó villanyfűtéses fölőszekrényben helyezük el, ott kelnek ki az anyák. A hőmérséklet önműködően szabályozódik. Régebben a kalitkákat egyenként tettük-vettük, ez bizony hosszadalmas dolog volt és közben hűlt a kinyitott szekrény. Most gyűjtőlécen egyszerre 10 kalitkát kezelhetünk. A gyűjtőléc a 10 kalitka együttes szélességénél valamivel hosszabb és erre, mint a diván háta, merőlegesen egy másik léce van szegve. A kalitkákat az alsó léce allogatjuk sorba úgy, hogy függesztőszegük a divánhátszerű léce függőleges fűrésznomába esússzék be.

b) A kalitka rögzítésére a pározató kaptárban. Pározató kaptárunk homlokán tolókéval zárt nyílás van.

Ezt vízszintes lécc választja kétfelé. Az alsó nyílás rostaszövetes szellőztető, a felső szabad, de tolokával zárható. A választóléc közepén fűrésznymom van. Az anyakalitkát a felső nyíláson úgy toljuk be, hogy függesztőszége a választóléc fűrészvágásába jusson.

c) Rajszállító láda tetején való rögzítésre. Mesterséges raj eladásakor legjobb az anyát kalitkában mellékelni. Így hamarabb postára kerülhet a raj, mert nem kell várni, míg az új anyát szabadon lehet bocsátani, a vevő pedig nem kételkedhetik, hogy anyát is kapott a méhekkel. A méhek szállításkor hozzászoknak az anyához. A kalitkát a függesztőszeggel gyorsan és biztosan rögzítjük a rajszállító láda tetejének hasítékában.

2. ETETŐNYILÁS.

Ez a Szövérdi könyvének képen nincs meg, mert csak idej kísérleteink eredménye. A kalitkában kelt anyának táplálék kell. Sokan azt hiszik, hogy az anyát mindig a munkások etetik. Pedig az anya maga is eszik. Az eleséget (rendszerint mézet, vagy virágporos mézet) viaszcsészében vagy valami más anyagból készült gyűszűcskében, vagy a kalitka fájába fűrt gödröcskében adják be. Régebben viaszcsészét használtunk, de jobbra törekedtünk. Most a kalitka alját áttörtük és a rostaszövetet egy darabból úgy szegezzük föl, hogy a kalitka alját is takarja. A gyűjtőlécbe pedig minden kalitka alá mélyedést fűrtünk. A mélyedést mézzel töltjük meg. Az anya a kalitka aljának rácsán át szívhat a mézből. A mézkészlet ellenőrzése, pótlása gyors és könnyű, az anya nem mázolódkodik be mézzel. Kísérleteink szerint rendkívül hasznos, ha a kalitkába 5 kísérő méhet is teszünk. Ezek is bőséges táplálékot találnak a kalitka alsó részén át.

3. ANYÁSÍTÓ DUGÓ.

Fő rendeltetése az anyásítás megkönnyítése. Részletesebben foglalkozom vele.

Gödöllőn nem használunk külön kalit-

kát az anyák kikeltetésére a fődött bölcsökből és anyásításra. Ugyanaz a kalitka szolgál mindkét célra. A kalitkának tágas szájának kell tehát lennie, hogy a szegletes bölesőtartóra épült fődött anyagbölcsőt belebocsáthassuk. Az ilyen tágas nyílást nem célszerű mézes-cukrospéppel betömni anyásításkor. A pép nehezen marad helyén, fölöslegesen sokat kell a kalitkára kenni, hogy széleire is ráborulva, odatapadjon. Néha kelletlenül több pépet ken rá az ember, néha kevesebbet. A kezünk már az első kalitka betapasztásakor ragacsos lenne. Sok anya nevelésekor lassacskán minden ragad. A munka nem olyan gyors, hogy sok anya nevelésekor meg lehetnénk vele elégedve. A pároztató kaptár anyásító nyílásán nem fér be akármilyen vastag cukrospépdugóval elzárt kalitka. Ezeket a hiányosságokon segít az anyásító dugó.

NÉHANY MAS ELŐNYE.

Az anyásító dugó rajza az említett képen látható. A dugó minden irányban 24 mm. élű kis fa kocka. T-betű alakban kb. 12 mm. tágas nyílás van bele fúrva. A dugó pontosan a kalitka nyílásába illik. A következőképpen lehet használni:

1. Ha a családból az anyát kifogjuk, de csak rövid ideig kell kalitkában tartani, tehát az anyának nem szükséges ezalatt táplálkoznia, a dugót úgy toljuk a kalitka szájába, hogy zárt oldala legyen befelé. Az anya nem tud szabadulni.

2. Ha a kifogott anya hosszasan marad a kalitkában, táplálkoznia is kell. A T-alakú fúrászt mézes-cukrospéppel tömjük meg és a dugót úgy toljuk a kalitka nyílásába, hogy zárt része legyen kifelé, a fúrás páratlan ága befelé, a két másik ága jobbra-balra. Az anya táplálkozhatik, de nem szabadulhat ki.

3. Anyásításkor a mézes-cukrospéppel tömött dugót úgy toljuk be, hogy a szemben lévő nyílásai közül az egyik befelé, a másik kifelé nézzen. A méhek az anyátlan családban elfogyaszt-

ják a pépet és az anya kisétálhat. Ha nagy családot anyásítunk, a dugó fúrását teljesen megtöltjük péppel. Kis pároztató-kaptárban ez így nem ajánlatos, mert a kis nép nagyon lassan fogyasztaná el a pépet és sokára engedné ki az anyát. A mézes-cukros pép rétegnek tehát csak 3 mm.-nek szabad lennie. Ezt nagy üzemben úgy érjük el legkönnyebben, hogy a dugóba válas pálcikát nyomunk be. Válla csak annyira engedi be, hogy a fúrás végén éppen 3 mm. üresen maradjon. Gödőlőn fa fogas kivett fogát használjuk erre. Az a hengeres csapszerű rész, mellyel a deszkába illet, egy kis csiszolás után jól talál a dugó fúrásába, csak rövidíteni kell. Kiszélesedő része csak a kellő mélységig engedi be. Az üresen maradt helyre kenjük a pépet.

Az anyásító dugóba mindig a szükséges pépmennyiséget lehet tömni. A dugókat előre megtömhetjük s így mire a kalitkák felszerelésére kerül sor, a kezünk már tiszta.

ANYANEVELESKOR IGY DOLGOZUNK.

1. A fődött anyabölesőket egyenként kalitkába osztjuk szét. A kalitkákat tízesével függesztő szegüknél fogva gyűjtőlécra erősítjük és a költőszekrénybe rakjuk.

2. Az anyák kikelése után a bölesőt eltávolítjuk. Azt tapasztaljuk, hogy az anya rágni kezdi a bölesőt és kimerül. Rendszerint a bölesőtartót megfordítjuk, úgy hogy a böleső kifelé nézzen.

3. Ha már elég sok anya kikel, két művelet következik: a silányabbnak látszó anyákat selejtezzük, a meghagyottak hátát az évre jellemző színnel jelöljük.

4. Annyi pároztató kaptárt telepítünk be 3 deciliter fiatal méhhez, ahány anya van. A pároztató kaptár 3 órára pincébe kerül, hogy a méhek összeszokjanak és megérezzék anyatlanságukat.

5. Megtöltjük az anyásító dugókat.

6. A bölesőtartókat anyásító dugókkal cseréljük ki.

7. A kalitkákat a pároztató kaptárak-

ba toljuk és függesztő szegüknél fogva rögzítjük.

8. A pároztatókat 2-3 napos fogság után este szabadba állítjuk; kijárájukat kinyitjuk.

9. A kalitkákat másnap vagy harmadnap eltávolítjuk.

NAGY CSALÁD ANYÁSÍTASA.

Nagy család anyásításakor a közönséges kalitkázást a kirágós kalitkázással össze is lehet kapcsolni a következőképpen: Az anyát kalitkába tesszük és a péppel tömött dugót zárt oldalával kifelé toljuk a kalitkába. Az anyátlan család méhei a rácson át barátkozhatnak az anyával, de nem bocsájthatják ki. Az anya a pépből táplálkozhatik, de a méhek is etethetjük. 1-2 nap múlva megnézzük a kalitkát. Ha a méhek sűrűn lepik el és esetleg a rácst is rágják, az anyát nem lehet még kibocsátani, mert a család még nem barátkozott meg vele. Ha a méhek nyugodtak és nem lepik el a kalitkát vastagon, az anyásító dugót átfordítjuk úgy, hogy szemben lévő pépes nyílásaj befelé és kifelé nézzenek. A méhek kiszabadítják az anyát. Ez a módszer óvatosabb, mint a közönséges kalitkázás. Az sem eshetik meg, hogy a méhek tulságosan korán kibocsájtják az anyát.

Az anyásítódugós kalitkát még más módon is használhatjuk anyásításra.

Régen ismeretes, hogy az etetett család szívesebben fogadja az anyát. Ezt fölhasználva szellemes és jó etető anyásítókat szerkesztettek. A méhek az anyát csak folyékony táplálék elfogyasztása után szabadíthatják ki. Kedvelt pl. az olyan etetővályú, mely közepe ketté van választva, de a választófal alul nem ér a fenékhez, hanem egy cm. átjárót hagy. A mézzel töltött vályú egyik felébe helyezik az anyát úszódesszkára és rostaszövevel fődik. A méhek a másik szakaszból szívogatják a mézet. A méz fogyásával, felszínének süllyedésével karöltve az anya úszódesszkája is süllyed, végül eléri az etető fenekét és a méhek a vá-

lasztófal alatt az anyához vonulhatnak.

Függesztőszeges kalitkával nincs szükség külön anyásító etetőre. A kalitkát átjárásra fordított üres anyásító dugóval felszerelve szegével olyan etető peremérő akasztjuk, mely elég mély ahhoz, hogy a dugó kibocsátó nyílása alámerüljön. A kalitkából, ha libeg is, kimarad annyi, amennyi férőhely az anyának kell. Ha a méhek az eleséget elhordták, az anya kísétálhat. Az etetés anyásítás csak akkor megbízható, ha a méhek sok eleség elfogyasztása után szabadíthatják ki az anyát. Különben az anya néha túlságosan korán jutna a méhek közé.

HOSSZÚ ANYÁSÍTÓ TOLDALÉK

Ettől a rövid anyásító dugótól különböző hosszú anyásító toldalékot ismertettem „Egyszerű anyanevelés” című könyvemben. 1942-ben. A toldalékot a kalitka szájába kell tolni. A méhek két úton jutnak a kalitkába a mézes-cukros pép elfogyasztása után: legelőbb egy anyarácscsal (Hannemann-féle rácscsal) fedett nyíláson, később pedig egy szabad hosszú csatornán. Az anya csak akkor távozhatik, amikor ez a rácsnélküli hosszú csatorna is megnyílik. Közben a rövid úton bejutó méhek megbarátkoznak vele. Az anya nem szaladgálhat, amikor az első idegen méhekkel találkozik és így ritkább, hogy idegessége miatt megöljék. A kalitkából közvetlenül kiengedett anya ellenben néha úgy megvadul, oly ideges szaladgálásba kezd, hogy a méhek megtámadják. Ez a toldalék egy külföldön elterjedt anyásító elvet alkalmaz egyszerű módon a meglévő anyakeltető és anyásító kalitkához. Kitűnően bevált Gödöllőn mégis mindennapi használatra, az anyarácscsal nélküli rövid dugót választottuk, sokoldalúsága miatt.

Ha néha szükségesnek látjuk, a rácson át való anyásítás elvét, a következőképpen valósítjuk meg vele: anyarács szegélyes széléből csövet készítnék valami pálcikán. A cső hosszúsága: a kalitka mélysége, tehát

kb. 6 cm.: vastagsága pedig annyi, hogy a rövid anyásító dugó nyílásában megszoruljon. Nem szegélyes végével az anyásító dugó szemben lévő nyílásaiba toljuk és kissé legörbítjük. Mézes-cukros péppel tömjük. A dugót csővel befelé a kalitkába illesztjük. A cső lehajlott vége a fát érje. A munkások kívülről enni kezdik a pépet és már a rácscsal első nyílásán a kalitka belsejébe jutnak. Az anya ellenben csak a cső teljes kiürülése után szabadulhat a cső végén át. A csövet azért kell kissé lehajlítani, hogy az anya könnyebben beletaláljon. Úgy tapasztaltuk azonban, hogy egyenesen hagyott, tehát levegőbe meredő végű csőbe is mindig beletalált és kimászott rajta.

ÖRÖSI PAL ZOLTÁN.

Munkadal

Méhesünkben
Némán álltam
Egy méhkas megett
Benn halk moraj,
Künn zümmögés...

Csodálattal
És örömtől
Szívem repesett.

Lám, a méhek
Államában
Szorgos munka-dal!
Benn halk moraj,
Künn zümmögés...

A lépeken
Édes mézet
Nekünk gyűjt a raj!

Megporozza
A virágot.
Védi érdekét. —
Benn halk moraj,
Künn zümmögés...

A világot
Édesíti
S népünk életét!

CZIER ANTAL
mezőgazd. főisk. hallg.

A méz minőségi termelésének négy parancsa

A régi méhészek télen csak olvastak, kaptárt készítettek, de nagyobb-részt inkább pihentek, lustálkodtak. A mai haladó, a szocialista társadalmat építő méhésznek ezzel nem szabad megelégednie. Ká kell mennie az életbe s szemlét tartania az eladásra kerülő méz felett. A tapasztalatok alapján pedig jövőre minőségi termelési versenybe kell lépnie, hogy ezáltal is fokozza a méz-termelés értékét s még jobb, még egészségesebb, vitamindús mézet juttasson a dolgozók asztalára.

A dolgozók — kiknek a mézet termeljük — sem gondolkoznak úgy, mint valamikor. Életszínvonaluk emelkedésével méltán megkívánják a jöminőségű mézet. A rosszízű, híg, zavaros méz eltűnt a tőkés-kizsákmányoló világgal. Az új világ kifogástalan mézet kíván.

A méhészek vezessék be a minőségi termelést, hogy a nagy szocialista munkaversenyekben a dolgozókkal együtt haladva emelhessék minden munkás életszínvonalát.

1 A minőségi termelés első feltétele, hogy a méhész teljesen beérett, vagyis csak 16—20 százalékos vizet tartalmazó mézet pergessen. Ennek ismertető jele a sejtek háromnegyedrészből való bepecsételése. Gyors hordású vidékeken feltétlenül meg kell várni a mézzel telt sejtek bepecsételését, míg a lassú hordású vidékeken elég a bepecsételés megkezdése.

Amennyiben a méz 20 százalékon felül tartalmaz vizet, gyorsan romlik. Az ilyen állagú, ha tejtermékkel jut érintkezésbe, 1—2 hét alatt vajsavas erjedésbe megy és a mézet nem lehet már megjavítani. Amennyiben kenyérmorzsa jut belé, szeszes erjedésbe megy. Cínezett edényben tartott méznél is fellépnek a rothadási folyamatok. Savanyú-cukorkicsapódás keletkezik, melynek következtében a méz, ha sokáig állni hagyjuk, élvezhetetlenné válik. A sűrű méz nincs annyira ilyen veszedelemnek kitéve. Ha az erjedés megindul, ami a méz tetején észlelhető, és a felső réteget azonnal eltávolítjuk, úgy a méz többi részét megmenthetjük.

2 A második feltétel: a pergetéskor a mézet azonnal szűrni kell. A leg-egyszerűbb mód, ha a pergetés alkalmával 5—10 darab 2 literes tüllzacskó várrunk össze és a pergető csövére huzzuk. A kicsurgó méz a tüllzacskón keresztül szűrődik meg és tisztán kerül a felfogó edénybe. Amikor a tüllzacskó megtelik, úgy más felfogó edénybe kell tenni, mert ha megtelik törmelékkel és virággal, ebben a esetben a méz sajátságos mellékíz nyer, de emellett a gyors romlásra is hajlandóbb lesz.

3 Derítés. Bármilyen gondosan szűrjük is a mézet, gazdagon marad benne virággal, mely apró szemcskékre töredezve a szűrőn át a mézbe jut és a méznek mellékíz ad. Sokan éppen e mellékíz miatt nem kedvelik a mézet. A havasi mézelőknek különös tulajdonsága a gyors cukrosodás. Ennek oka nemcsak a lassú hordás, hanem a hegyvidéki mézek gazdag szőlőcukor tartalma. A derítés abban áll, hogy a pergetés után a mézzel telt bödönöket kihelyezzük a napra és legalább 8—10 napon át tartjuk bezárt fedéllel.

Este mindég a szobába hozzuk. A nap váltakozó melege a mézet állan-dóan melegíti, folyósabbá válik, melynek következtében a finom apró virágporszemcskék a méz felszínére kerülnek s onnan kanállal gondosan leszed-jük. A virággal gazdag méz elsőrendű felsegítő etetési anyagot képez.

hiszen tudjuk, hogy a méhek a sejtek építéséhez nemcsak mézet, hanem nagymennyiségű virágport is felhasználnak. Mikor már a mézből sem hab, sem virágpó a felszínre nem kerül, akkor a mézet átömlesztve, száraz helyre tesszük.

4 A méz konzerválása, amely abból áll, hogy amikor a méz cukrosodni kezd, átmelegítjük, hogy a cukrosodási folyamatot megakadályozzuk. A felmelegítésre vízfürdőt használunk, vagyis egy edényt megtöltünk vízzel és ebbe állítjuk a bödönt. A meleg emelkedését hőmérővel ellenőrizzük, úgy, hogy a hőmértót a mézbe tesszük. 40 C fokon túl már a méz túlhevített és a vitaminok elpusztulnak benne. Az átmelegítést 3 havonként ismételjük meg, miáltal mézünk állandóan folyékony marad. Azonban tudnunk kell azt, hogy a méz színe minden átmelegítés után sötétebb lesz és innen van az, hogy a túl sokat melegített méz színe sokszor koromfeketévé válik.

Ezek azok a fontosabb körülmények, amelyeket a méz minőségi termelésénél minden méhésznek figyelembe kell venni. Törekedjünk arra, hogy a méz minőségi emelésével s az Allami Terv teljes mértékben való teljesítésével szolgálhassuk nagy célunkat, a dolgozók életszínvonalának emelését.

Kolozsvár.

MOLNÁR FERENC

HIBAIGAZÍTÁS. A napokban levelet kaptunk Szám István dr.-tól, aki nek értékes cikkét lapunk októberi számában közöltük. Levelében néhány sajtóhibára hívta fel a figyelmünket. Az erre vonatkozó részt szözszerint közöljük s ezúton is kérjük az olvasóink elnézését, hogy az eredeti cikkben tévedések fordultak elő:

A dolgozaton több helyen lényegtelen változást alkalmaztak. Úgy láttam, hogy az érthetőség érdekében az orvosi szak kifejezések számának a legkisebbrő való csökkentése és főleg magyar nyelvre való törekvés volt a cél. Ennek igen örültem és a jövőben magam is fokozottabban ügyelek majd erre. De akárcsaknyire is örömdetes ez a magyarosság, sajnos mégis hibák csúsztak az értelembé. Így a 282 oldal 22. sorában a következő áll: „... mézgyógymód kezdetben csak kuruzslásszerű (empirikus) volt...”. A kuruzslásszerű semmiképpen sem azonosítható az általam használt empirikussal. Az empiria magyar megfelelője a tapasztalás. A tapasztalás tudományos módszer, ezzel szemben a kuruzslás tudománytalan. A tapasztalás és kuruzslás semmiképpen sem azonosítható, mert hogy mást ne mondjak, pl. a penicillint és gyógyszereink túlnyomó részét empirikus kísérletezésnek köszönhetjük, már pedig ki merné

állítani, hogy a penicillinkezelés kuruzslás. A helyes megfogalmazás tehát ez: „kezdetben tapasztalati (empirikus) volt...”

A 283. oldal 13. sorában „bactérium-álló” szerepel a magyar „baktérium-ölő” (bactericid) helyett. Ezek ellentétes fogalmak! A 284. sor utolsó szava „fikus”. Magam is gondolkodóba estem, amíg rájöttem, hogy ez a sajtóhiba „specifikus“-ra javítandó. Ezek a főbb értelemszavaró hibák. Kérem egy közelebbi számban helyesbiteni. A kéziratban mindenesetre helyes szöveg állott.

„APICULTURA”

A Földművelésügyi Minisztérium

hivatalos közlönye

București, Căsuța Poștală 525

Kitűnően szerkesztett román nyelvű szaklap. Megjelenik havonta. Előfizetési díja évi 350 lej. Postatakarék csekszám: 12984

ELADÓ 10 család kaptárral együtt.
Agoston Mária, Sepsiszentkirály-Sancrai,
jud. Treiscaune.

ELADÓ 2 méhcsalád. Rohonyi Valomné, Cluj, Calea Moșilor. 16.

A méhészet, mint női hivatás

Minden méhészkedéssel foglalkozó és méheket kedvelő méhész számára örövendetes esemény, hogy a méhészek tábora napról-napra nő, hogy mind többen és többen kezdenek ennek a nemzetgazdaságilag is annyira fontos foglalkozásnak: a méhészkedésnek. Ha feltesszük a kérdést, miért emelkedik, miért nő a méhészek száma Népköztársaságunk területén, nehéz a feleletet megadni. Szórazokozásból, időtöltésből ma senki sem méhészkedik. Inkább az emberek fokozódó felvilágosodásában kell keresnünk az okát. Reá ébredtek, hogy itt e téren segítségére siethetnek az Állami Tervnek. Tény az, hogy egyre többen kezdenek a méhészkedéshez és lesznek az egységes méhésszervezet tagjai.

Ha közelebről nézzük a dolgot, azt látjuk, hogy nemcsak a régi méhészek, hanem az új kezdő méhészek zöme férfi. A nagy méhéstábor tagjai között nagyon kevés nőt látunk.

Alkotmányunk ugyanakkor egyenlő jogokat biztosít mindnyájunknak, mi nők ma már épp úgy dolgozunk, mint a férfiak, bármilyen munkakörben is. Ott vagyunk minden munkánál és válvtve a férfiakkal, dolgozunk mindannyiunk életszínvonalának emelésén.

A méhészetre, mint női hivatásra, alig gondol valaki (különösen a nők nem), egyrészt, mert nem ismerik, másrészt pedig, mert félnék a méhek szúrásától. Pedig nincs mit félni, a szúrás ellen megvéd a jó méhésszruha.

A nő alaptermészete a gondoskodás, anyáskodás, féltés, szeretet. Ezt a természetünket kitaúnően tudjuk gyakorolni, a méhészkedésben, ahol bőségesen nyílik alkalom természeti adottságunk gyakorlati alkalmazására. Kevés olyan hasznót hozó állatunk van, mint a kis méhecske. Minden évszakban nagyon reászorul az emberi segítségre.

Emellett népünk jóléte, mezőgazdaságunk előrehaladása és az Állami Terv sikeres keresztülvitele érdekében is kívánatos a méhészetet még jobban ki-

építeni. Erdőink, mezőink, kertjeink virágjait még jobban hasznunkra fordítani. Ahol méhes van, ott a gyümölcsfák és mezőgazdasági növények is sokkal bővebben teremnek.

A méhészkedés megkezdése nem kerül nagy anyagi megerőltetésbe. Kicsibe kell kezdeni és ha jól dolgozunk, az magától fokozatosan gyarapodik évről-évre.

Méhesben a munka csak tavasztól őszig tart, míg a hosszú és hideg téli hónapok — a tanfolyamok, összejevetelek alkalmával — alkalmat adnak szellemi tudásunk fejlesztésére és más foglalkozások elvégzésére, sőt a pihenésre is.

Csak egy éve méhészkedem, de rövid idő alatt is úgy megszerettem a kis méheket, hogy nem válnék meg tőlük semmiért sem. Magam is egy családdal kezdtem el és már ebben az évben a rajzás következtében 3-ra szaporodott az állományom. Ha velük foglalkozom, minden gondomat, bajomat elfelejtem. Néha-néha egy-egy szúrást én is kapok mert mint a legtöbb méhész, én is védőálarc nélkül végzem a munkát körülöttek, de már fel sem veszem, megszoktam és a méhek is megszoktak már engem és kevésbé szúrnak.

Ma, nekünk, nőknek is a munka mezején kell állnunk. Szabad időnket ne töltsük léha szórazokozással, hanem foglalkozzunk olyasmivel, amivel segítségére lehetünk minden dolgozónak, népünk jólétének előbbre vitelében azáltal, hogy a legegészségesebb emberi táplálékból, a mézből többet termelünk.

Asszonyok! Leányok! Kezdzetek méhészkedni!

. Kolozsvár.

BENKŐ ZOLTANNÉ

Legyen minden méhész tagja az egységes méhészeti szervezetnek. Fizessék pontosan a tagdíjakat.

Tanács Szép Ferenc méhésztestvérnek

A 8—9. számú Méhészeti Közlönyben Szép Ferenc méhésztestvér kér tanácsot. Bár nem írja, hogy hány oldalon akarja elhelyezni kaptárjait a méhesben, azt se, hogy milyen fajta kaptárral akar méhészkedni, mégis szeretném véleményemet megírni.

Elsősorban figyelmébe ajánlom, hogy méhest készíteni nagyon takaros dolog. Pár év múlva magától visszatéríti a költségeket, mert a méhek kevesebbet fogyasztanak télen. Ezért:

1. Tanácsolom, hogy a méhkaptárok között csak annyi legyen a távolság, hogyha egyet el akar venni a helyéről, ezáltal a másikat ne háborgassa.

2. A falba eresztett stafli ne érjen egészen ki a szabadba, úgyhogy egy téglát vagy tégladarabot a lapos felével kívülről a stafli helyére lehessen dugni. Így a vakolat a téglára és nem a stafli-ra jön, mert a fán mindig reped a vakolat és idővel leesik s ezáltal lassanként az egerek bejáratává válik. A stafli-ra pedig tanácsos egy deszkát tenni, ezáltal a kaptárnak felesleges dupla alj.

3. A fal lehet 30 cm-es is, de 45 cm-es még jobb.

4. A mennyezetre vonatkozóan megjegyzem, hogy az lehet egyszerű is, nem kell kettős. Felülről a gerendákra szögeljük a deszkákat úgy, hogy minden deszka között legyen 8—10 cm. távolság. Ezeket a távolságokat pedig egy másik deszkával befedjük és szintén leszögeljük és a deszkára sűrű anyag habarcsot készítenk, amelyben búzatöbreket is keverünk.

Miért tanácsolom ezt?

Kettős jelentősége van: a) olcsóbb és ugyanolyan meleg, b) marad a méhesben szabad gerenda és ezekre léceket szerelhetek, melyekre úgy az üres, mint az előkészített lépeskereteket fel akaszthatjuk. Még a kiépített lépes kereteket is ideakaszthatjuk, mert a méhes csukott és idegen méh nem juthat be. Egyben ha ezt a módszert használjuk, megtakarítunk egy-két lépszekrényt.

5. Szellőztetésre egy kicsit nagyinak találok a 25×25 cm-es nyílást, elég 15×15 cm-es, de ebből kettőt. Az egyiket a padlótól felfelé számítva 50 cm-re, a másikat a mennyezettől lefelé számítva 50 cm-re, a két egymással szemben lévő falba úgy helyezünk el, mint egy kis ablakot, csak ablak helyett drótszövettel, hogy rágcsáló ne tudjon beférkőzni. A falazott méhesnél inkább nyáron lesz szükség rá, télen olyan zárt méhesben van szükség szellőztetésre, ami egészen, vagy félig a földben épült és a röplukak be vannak zárva. Szerintem el is maradhat a szellőztető. Hiszen egy hirtelen hőváltoztatásnál ott a nyitott röpluk és kirepülhetnek a méhek.

A legfontosabb a zárt méhesnél amire méhésztestvérem az elméleti elgondolásban nem gondolt, a forgatható ablak. Akárhány ablakot csinál, az mind forgatható legyen. Világosság nélkül semmire sem megyünk a méhesben, viszont a kaptárbontásnál mindig szállnak fel méhek és rögtön a világosság, az ablak felé szállnak, majd igyekeznek minél hamarabb szabadulni. Ha a néhész nem tud hamarosan segíteni, bizony felizgulnak és szűrnak. A kiszabaduló méheket a leghamarább forgó ablak segítségével lehet a szabadba tessékelni.

A forgatható ablakot a következőképpen készítjük: Az ablakok legyenek egy-szárnyasak, ezek nem kapnak diós pánatot, hanem pontosan a ráma közepén fent és lent 8 mm vastag és 20 mm hosszú vasrúddal (stifttel) látjuk el, amit az ablakokba fent és lent beeresztünk, úgy hogy az ablakot a saját tengelye körül forghassuk. Mivel az ablaknak nem lehet ütközője és hogy mégis csukva álljon, ezért alkalmazunk két schnappert, ahogy az éjjeli szekrénynél is alkalmaznak. Ha olyan ablakot használunk, százával lehetnek a méhek az ablaknál, egyet fordítunk és kint vannak, amivel adott helyzetben nem lehet dupla ablakot alkalmazni, kívül deszkából zsálut készítenk, amit télen, sőt nyá-

ron, ha nem méhészkedünk, be lehessen csukni.

6. A falban nagyon fontos és praktikus dolgot alkalmazhatunk. Minden kapuár részére a kijáró nyílást úgy méretezzük, hogy egy deszkából készült ráma beleilleszkezzék. A ráma belmérete a következő: Mondjuk 45 cm-es falnál 8—10 cm. magas, 25—30 cm. széles és 47 cm. hosszú. A hosszúságot azért számítottam 2 cm-rel nagyobbra, mint a fal vastagságát, mivel kb. annyit tesz ki a vakolat; belül 1 cm., kívül 1 cm. s így a fallal egyenlő. A kaptárt belülről úgy toljuk a falhoz, hogy a kétő között méh ne tudjon keresztülbújni, csak a rámán keresztül a szabadba. Ennél az eljárásnál a kaptár homlokfala egészen síma kell legyen és röpdeszka nélkül. Ha pedig ez nem volna lehetséges, akkor a falban lévő rámat meg kell hosszabbítani.

Ami fontos, hogy méhmentesen tömörítsük. A nyílást kívülről drótszövetes tolóajócskával látjuk el s ha akarjuk, egészen elzárhatjuk a repülést.

Talán sok méhésztársunk fogja kérdezni, minek olyan nagy falon való átjárás? Ennek három célja van: jobbról meg balról egy kis vályut helyezhetünk el viznek itatására vagy mázzal virágporetetésére és ha tavaszkor rossz az időjárás, előoljuk a drótszövetes tolóajtócskát és az egész verandának szolgál. Sokszáz méh életét mentjük meg vele.

7. Befejezésül tanácsolom még, hogy tegyenek deszkapadlót a méhesbe és ezt jó kátrányos petróleummal beereszteni.

Ha méhésztársunk valamit nem értett meg, úgy kérem levélben felkeresni, szívesen állok rendelkezésére.

Seben.

BRITT ISTVAN

Elgondolásaim egyes dolgok felől

Forgatom, böngésem a „Méhészeti Közlöny“ folyó évi számaint. Szemem elé akad, **Károly Sámuel** méhésztársamnak a februári számában: „Keretkérdés, kaptárkérdés“ címen nagyon talpraesett, sok öreg méhésznek is hasznos oktatásra közölt cikke. Az idei méhészeti esztendő lejárt, ismét gazdagabbak lettünk tapasztalatokkal. Egy ilyen tapasztalat adta a lökést, hogy a fenti közleményhez magam is, talán csak azt kiegészítendő, néhány sorban hozzá szóljak.

Vegyük elsősorban a kaptárkérdést a különböző méretű nagy keretekkel, legyen az rakodó vagy fekvő kaptár. Bennük valóban kifogásolni valót elméletben, sőt általában a gyakorlatban is, nyugodt lélekkel mondhatjuk, nem találunk. A családok szépen fejlődnek bennük, a teelés kitűnő, a kezelésük egyszerű és gyors, könnyen áttekinthető és vándorlásra alkalmasak.

A kérdés csak az, hogy vajon a körülmények: a mai megváltozott időjárási viszonyok, és fejlettebb mezőgazdasági helyzetünk és nem utolsósorban a túlnyomóan inkább flóraszegény vidékeinknek megfelelőre abból az elgondolásból kiindulva, hogy többtermelést érjünk el, melyre ne-

künk méhészeknek is bersüetbeli kötelességünk törekedni.

Aradmegyében a méhészkedés a fenti körülmények között csak vándorlással, a családok észszerű költöztetésével, a méhek célszerű legeltetésével oldható meg. Nálunk talán a világon található minden rendű és rangú kaptártípus és keretmérettel üzik a méhészkedést; agyba-főbe dícsérvén mindenki a saját rendszerét, méretét és típusát. Természetesen gondosan elhallgatják, amikor a számításba hiba csúszik.

Elmondhatom, hogy a mi és még több ilyen kedvezőtlen adottságú vidéken a középméretű keretekkel méhészkedés, — nem éppen az országos, hanem olyan 28×28 cm-re gondolok — a méhcsaládok megmaradását, esetlegesen hasznát, minden anyagi támogatás nélkül még mostoha esztendőnkben is biztosítja, szemben a fent említett úgynevezett nagyméretű kaptárral, melyről ezt nem mondhatjuk el már csak azért sem, mert a méhcsaládok betelelése és jövő fejlődése legalább kétszer, sokszor még ennél is több mézet igényel, mint a kisebb méretű kaptárakban levő családok. Amikor azután egy jobb virágzásnál, vagy esztendőben pergetésre ke-

rül a sor, az eredmények igazolják, nincs különbség a mézhozamot illetőleg; legfeljebb az egyikkel több a dolog, ami miatt azonban még nem láttam sirni egy méhészt sem. Ha azonban, és sajnos az utolsó 10 esztendőben nem ritkán, a méhészeti esztendő mostoha, a nagy fekvők stb. bizony a tavalyi bődönhöz folyamodnak a beteleléskor; vagy a kéz könyöki jár a zsebben, hogy előteremtsék az anyagiakat s ha ez sem elég, úgy hát egyesítenek vagy, ami még rosszabb, tavasszal etetnek.

Megjegyzem, a kezdő méhésznek ajánlatos ugyan fentemlített és kétségtelenül sok előnnyel járó újabb szisztemával és mérettel kezdeni a méhészkedést, de — ezt hangsúlyozom — csak ott, ahol az adottságok ezt megengedik; a mai viszonyok mellett még a vándorlást is belekalkulálva, mert itt már a rentabilitás is fontos szerepet játszik.

Mit tesz általában a kezdő méhész? Ne áruljunk szákbán macskát; 90% ezeknek a kezdőknek főképpen a mézet szeretik vagy a méhészetből biztosnak hitt egyéb hasznot. Mit tesz tehát? Vesz 1—2 családot — tegyük fel egészségeset, rendszerint kisebb méretű keretet. A korral lépést óhajt tartani, őt is elkapja az áramlat, átszabja, ha nem ebben az évben, de mérget lehet reá venni, a következő évben biztosan.

Nos hát ne részletezzem tovább, de megállapíthatjuk, a tények igazolják, hogy alig marad hírmondó belőlük a méhészek társaságában; de nem egy akad közülük, aki szíjda a méhészkedést és annak elkeseredett propagálója lesz. Nézzük mit tesz ezzel szemben a falusi paraszt méhész testvérünk?

Ó, ha megkedveli améhészkedést, nem áldoz, nem csinál nagy befektetést, esetleg még megteszi azt, hogy újabb típusú kaptárt készít maga, ritkán szakemberrel is. Lassan elindul, türelmes, nem kapkod, ez már mesterségével jár. Nem tesz mindjárt számító is... többre megy a méhészetével!

Vigyázat tehát, kedves méhész testvérek! Mesterségünk a magas iskolát járja. Már-már művészeknek néznek bennünket a multtal szemben! Ez a magas kitüntetés azonban közlevezettséggel is jár. Azon igyekezzünk tehát, hogy feladatainkat okosan, megfontolva végezzük, mert különben nem művészeknek, még csak mestereknek sem tekintenek, ellenben bűvészeknek, szem-

fényvesztőknek léphetünk elő, mely egyenlő lenne megérdemelt megalázásunkkal.

Elnézésüket kérem, ha közleményem a kedves szerkesztőnk hozzájárulásával találkozik s azt egyszerűen leközi, mert kissé hosszúra sikerült, de nagyon sürgősen kikiváncokiz belőlem egy s más, amit szeretett közölnyünk novemberi számát olvasva — „Szabadban vagy zárt helyen teleljünké” címmel megjelent igen érdekes elmefuttatás elolvasása után éreztem. — Bizonyára a sorozatos tapasztalatok igazolták a méhészek azon megállapítását, hogy zárt helyen jobb telelni és ez természetes is; vagy újabban mind több és több szó esik méhészeti cikkekben a veremben való teletetés előnyeiről, ahol a családok legbiztosabban telelnék.

Ha ezt a cikket figyelemmel olvassuk, a csak kissé gyakorlati méhész rájön az alapvető hibára az illető méhészek részéről, kik a szabadban való teletetést már-már katasztrófális eljárásnak tüntetik fel. Allitom, hogy egy olyan méhcsalád — mondjuk 28×28 cm-es keretméretben — mely 20 kg. mézzel lett betelelve és a népessége a felső sor 10 keretét teljesen tarkarja, nem pusztulhat el éhen, ha a telelő fészek jól van elrendezve. Az pedig mindig jól sikerül, ha azt ennyi méz mellett maga a méhcsalád rendezi és a méhész hagyja is őt idejében hogy rendezhesse, ebbe nem avatkozik bele.

A méhész szerepe általában mindig csak az kell legyen, a nagyon ritka esztendőket kivéve, hogy kb. október közepén a mézmennyiséget, annak elegendőségét kontrolálja. Ilyenkor tanuljon a méhektől a fészket teletésre rendezni, hogy hasznát vegye annak egy-egy mostoha méhészeti évben, amikor neki kell ezen műveletet elvégezni s akkor nem történhetik meg az, hogy egy szerencsétlen éhen pusztult családnál, sőt mint az egy 43 évi gyakorlatlalt rendelkező méhésztestvérünk 21 családjánál megtörtént, hogy családonként 12—16 kg. mézkészlet maradt szomorú örökségképen. Nem, kedves méhész testvérek, ne ott keressük a hibát, egy-egy ilyen katasztrófális pusztulásnál a veremben való teletetés minden előnye dacára mert vég-eredményben mindegy, hol telelünk ebből a szempontból, hanem a mestervizsgát vegyük komolyabban, mert valóban ezzel áll vagy bukik majdnem mindig a kedvező kitelelés és a következő esztendő sikere. Hiszen egy igazán jól elkészített telelő veremben — majd azt mondhatnánk — (ha ezt a méhcsalád tudná!) — nem is

kellene a méheknek komoly telelő fészkek készíteniök, hiszen a veremben igazán nem szükséges, hogy jeges medve legyen; ott ha kell, vonulhat akkor, amikor és amely irányban akar, természetesen szűkségből.

A szabadban a jól betelt család is feltétlenül megállja a sarat, de még a teet is. Ami pedig a fogyasztást illeti, nem mondom, megszívlelendő még a 116¹/₂dkg. méz megtakarítás is családonként, melyet Farkas István méhésztársunk kísérlete mutat a veremben telet egy-egy méhcsalád javára. A verem csak akkor jó, ha az tökéletes és higiénikus, ehhez pedig szép anyagiak kellene.

Ami a szabadban való telelésnél a napsütés kicsalógatta méh pusztulást illeti, ezt ma már száz módja van minden méhésznek megakadályozni (árnyékolás, stb.) Ami pedig az egészséges kitelelést s azt követő tavaszi gyors fejlődést illeti, soha sem attól függ, hogy hol telelünk ahhoz legtöbbször és elsősorban szakember kell.

Talán nem lesz érdektelen, ha még végezetül megemlítem, — bizonyára sok méhész emlékszik még reá — kb. 7—8 évvel ezelőtt a budapesti rádió méhészeti negyedórájában arról emlékezett meg, hogy Gödöllőn kísérleteket végeztek a különböző telelési helyekkel. — Padlás, pince, verem, sőt szabadban a csak lécekből alkotott kerettartóra helyezett s csak sodronyhálóval körülvev méhcsaládokkal (cinkék és egerek elleni védelem miatt) és Uram bocsá az eredmény az volt, hogy a pálmát a kerettartóra helyezett család vitte el, ott volt a legkevesebb hulla. — Természetes a legtöbb mézfogyasztás is itt volt. — Nem katasztrófális!

Kedves méhésztársaim! Amikor a fenti dolgokat magamban meghányavetve papírra vettem, csak egy cél volt szemem előtt: a méhészek, különösen a kezdő méhészek előtt több oldalról megvilágítani egy-egy kérdést, tisztázni egyes szempontokat, hogy jobban, talán helyesebben lásson mielőtt valamit cselekszik. — Ha szabad úgy mondanom jól, rosszul magyaráztam, de tanítani szerettem volna. Senkit szándékom nem volt ambíciójában akadályozni vagy megsérteni, csak énitő kritikát gyakoroltam; nem szeretném, ha szavaim félremagyaráznák. Célunk ugyanis közös, a méhészet

minél nagyobb fokra fejlesztése és a termelés fokozása. Amennyire lehet, ez gyors ütemű legyen, hogy Népközüársaságunkban az Állami Terv keretében vállalt s ezután vállalandó kötelezettségeket csakugyan teljesíthessük, sőt azokat túlhaladassuk.

Tanulnunk kell tehát! Sok könyvet írta már meg a méhészetről a világ minden nyelvén, de mint azt itthon a méhésztársaink között sokszor emlegettük, valamennyi országos viszonylatokban adja a méhek kezelését, időszaki méhészteendőket mintha bizony pl. a mi Hazánk is egyflorájú, egyidőjárású körzet volna,

Szerencsés esetünk van ebben a tekintetben nekünk romániai méhészeknek. Dr. Szövérdi Ferenc a közelmúltban „Sok mézet” címmel egy olyan méhészeti könyvet írt és adott ki az Állami Kiadón keresztül, mely a méhészeti szakirodalom terén a legjobb könyvek közé tartozik. Mint gyakorlati útmutató, az elsők közé sorolható. A kezdő méhészt tanítja, a haladó méhészt felfrissíti, de még az ilyen veteránoknak is nagyon sok megszívlelendő dolgot mond nagy szakértelemmel. Modern, amellett minden gyakorlati útmutatása a méhek természetes, ösztönös életmegnyilvánulásából indul ki, azt soha sem keresztezi és ezért sikeres a tanítása! Ne hiányozzék egy méhésztárából sem ez a könyv!

DEKKER IVAN

„GYŐZÖTT A KOLHOZRENDSZER A SZOVJETUNIÓBAN” megjelent az Orosz Könyv „Arlus-Könyvek” sorozatában.

Országunk a mezőgazdaság szocialista átalakításának alapjait rakja le, így rendkívül hasznosak számunkra e tanulmány adatai, amelyek a Szovjetunióban folyó kollektivizálással és a kolhozok által elért eredményekkel ismertetnek meg bennünket.

Az adatokból nagy történelmi jelentőségű tény bontakozik ki: a kolhozok kiemelték a szovjetparaszttságot a nyomorból és sötétségből, mert a nagy gépesített közös termelés megnyitotta az utat a nép jóléte és kultúrája felé. Ez pedig arra serkent bennünket, hogy a szovjettapasztalatokat a mi mezőgazdaságunkban is felhasználjuk.

Méhészeti tanfolyam

A természet és a méhek. A nagy természetben a növények sokaságának és számtalan változatának világában, a létért való küzdelemben éppen olyan szívós harc folyik, mint az állatvilágban. Az életképesek alkalmazkodnak a változó körülményekhez és így tovább folytatják a szívós küzdelmet a fajta fennmaradásáért.

A neves természetbuvárok ősidők óta foglalkoznak a természet titkainak megfejtésével és kutatók egész sora tárta fel és ismertette a kutatások eredményét. Nagy útat tett meg a természet-tudomány egészen napjainkig, míg a szovjetudósok kísérleteinek és kutatásainak alapján képessé vált arra, hogy nagyobb területen is megváltoztassa a természet arculatát.

A növényeknek is van szerelmi élete, ha így kereszteljük el a szaporítást. A faj fennmaradását biztosító magképződés a hím- és nőnemű virágok párosodása útján történik. És mert a növények helyüket változtatni nem tudják, a megtermékenyüléshez a rovarvilág egyes családjainak a segítségét veszik igénybe. Utóbbiak közül a virágok beporzásánál a legfontosabb szerepre — nagy tömegüknél és rendszeres életmódjuknál fogva — a méhek hívottak. Méhecskéink virágról virágra szállva gyűjtik a virágport, melyet hátsó lábukon szállítanak otthonaikba. A virágporból lesz a „méhkenyér“, melyet a lépek sejtjeikben raktároznak el. Virágporgyűjtés közben a hímnek virágporzójáról a megtermékenyítő hímport szőrös testecskéjükkel átviszik a nőnemű virágok bibéjére, miáltal az ellentétek harca kielégül, a nőnemű virág megtermékenyül. A virág elpusztul, de bekövetkezik a magképződés. A szét-szóródó vagy ültetett magvakból új növények sarjadnak. A természet mindég előrehaladó körforgásába ilyen módon illeszkedik be a növényélet is.

A virágok remek színe, pompás illata azt a célt szolgálja, hogy a hártás

szárnyú rovarok nektárgyűjtő családjait magukhoz csalogassák. A beporzás szolgálataért virággal és édes nektárral fizetnek a méheknek és így éri el mindkét fél — úgy a virág, mint a méh — a nagy célt: a faj fennmaradásának biztosítását.

Soha ne feledjük el, hogy a méhek a virágok miatt vannak e világon, nem pedig azért, hogy a mi számunkra mézet gyűjtsenek és viaszt készítsenek. Virág és méh egymásért vannak, soruk közös, egyik a másik nélkül el nem lehet. Sohasem beszélhetünk méhekről anélkül, hogy a virágokra ne gondolnánk és fordítva. Műveleteknél és méhészkedési rendszerünknel mindig tartsuk ezt szem előtt. Ha így teszünk, eredményeink lemérésénél kevesebb csalódás ér majd bennünket.

A méhlegelő. Azt a virágtengert, melyet a méhek élelmük beszerzése közben bejárnak, méhlegelőnek nevezzük. Ha a méhesünket egy kör középpontjának tekintjük és gondolatban egy 3 kilométeres sugárral kört vonunk, egy kb. 6 km. átmérőjű kör alakú területet kapunk. Méhészkedésünk eredményes voltára, a sikerre vagy bukásra nézve az a fontosabb, hogy ezen a területen milyen a növényzet, mennyi a mézélő növények száma és hogy a méhlegelőt milyen virágok alkotják. *A méhek és a méhész boldogulására nézve a méhlegelő milyensége a legfontosabb és döntő tényező.*

Bár a méhek a fentemlített méretek-nél nagyobb távolságra is elszállanak az édes nektár végett, ebben nincs nagy köszönet. Sokan közülük fáradt repülésük közben áldozatul esnek ellenségeiknek és az időjárás viszontagságainak. A megmaradó méhek is időjük nagyrésztét repüléssel töltik el és a messziről való hordás nehéz robotjában hamarosan tönkre mennek és a család elnéptelenedik. Minél közelebb kapják méhcsaládjaink a nektárforrást, annál jobb. A napnál is világosabb, hogy 1

lálkozásunknál milyen szerepe van a gyümölcsnek, azt mindannyian tudjuk. Aki pedig valami szép tárgyat akar látni, tekintsen meg egy körte- vagy cseresznyefából készült szoba-butort.

Elhullott a gyümölcsfa virága, duzzadni kezd az akácfa rügye. Az akác-változatok a száraz, melegebb, homokos talajokat kedvelik. Az általánosan ismert fehér akác mellett karoljuk fel a japán akácot és a szurkos akácot. Ezzel a két változattal a 10–12 napos akáchordást közel egy hónapra tolhatjuk ki. Mit jelentene ez, méhésztestvérek? Könnyű elképzelni. Mint a többi mézelőfák, úgy az akácfeleségek is jobban mézelnek, ha egy tömegben vannak. Ez viszont nem jelenti azt, hogy egyes, vagy kis csoport fákat nem érdemes ültetniük.

A hársfák. Aki fogyasztott sárga hársfamézet, örökre barátja marad annak. A nagy tömegben való mézelés elve a hársfánál nagyon is érvényesül. Ha nem is pergetünk minden évben hárs-mézet, azért ültessük, szaporítsuk szor-

galmasan. Népünk egyik kedvenc fája, mert kitűnő ipari puhafa, virágja pedig gyógyteát nyújt nekünk. Hársfaerdőben járva mi is megittasulunk az illattól. Hát még a méhek!

Csak a legfontosabbakat s azok közül is csak a legismertebb mézelő fákat soroltuk fel. Mert az összes mézelőfák felsorolására nincsen helyünk. Csak éppen megemlítjük, hogy a szelid, vagy édes gesztenye, a vadgesztenye, a bálványfa, a juharfák: mindmegannyi értékes virágpornyújtó, vagy mézelőfa, egyik-másik elsőrendű szerszámfa is.

Méhésztestvérek! Ne feledjük el, hogy egész méhészkedésünk eredményére nézve a legfontosabb, a legdöntőbb körülmény a méhlegelő! A legbiztosabb méhlegelő a virágzó fa. Ezek szaporítására van a legtöbb helyünk és lehetőségünk. Legyünk példamutatók és élenjárók. Alakítsunk minden faluban, községben és városban méhészkört, fogjunk hozzá a rendszeres fásításhoz és az eredmény nem marad el.

Grausam Gusztáv

Beszámoló Biharmegyéből

Méheink betelelési munkálatait elvégeztük, egy méhészeti idény ismét elmúlt, öregebbek lettünk egy esztendővel, de ugyanakkor, öregbítettük tudásunkat a nyáron át szerzett tapasztalatainkkal. Helyesnek tartom, ha nem csak én, hanem több méhésztestvérünk is tenne közzé egy, egy beszámolót a bennünket közelebből érdeklő vidékek méhészetéről, illetve méhészeti viszonyairól: így például a székely megyékből, a Bánátból, Kolozs és Szilágy megyékből, — legfőképpen pedig az egyes vándortanyák eredményeiről. —

Bizony mi, a Bihar megyeiek gondterhelte arcokkal jártunk-keltünk ez év március hónapjában a fűlságosan hosszúra nyúlt tél miatt, habár az nem is volt erős. Méhecskéinknek ugyan volt alkalmuk úgy január, mint február hónapban az ürítkezésre a pár napos szép idő alatt, de aggód-nunk kellett, hogy a hosszú tél miatt majd

csak későn indul meg az erőteljesebb fiasítás.

Amilyen száraz volt a tél, ugyanolyan sokáig kezezt a tavasz, — most már es szegte kedvünket. A hosszú gyümölcsfavi-rágrázason családjaink szépen megerősödtek s már előre örültünk a szépen mutatkozó akácvirágnak. Sajnos korán, mert az idő kedvezőtlenre fordult, az akácban csak kevés nektár volt, pergetni róla alig lehetett. Az érmihályfalvi erdőből szép eredményeket hallottam, sajnos magam helyhez kötöttség miatt, ez évben nem vándorolhattam.

Vigasztaltuk magunkat, hogy amit elvesztettünk az akácra, majd megtaláljuk a mezei virágon, a dús bükköny táblákon. Azonban ismét kedvezőtlenre fordult az idő. Most az eső akadályozta meg a hordást s az alaposan felerősödött családokban fellépett a rajzási ösztön

km. távolságról kétszer annyit gyűjtenek, mint 2 km-ről.

A méhlegelővel általában nem sokat törődnek a méhészek, annak feljavítása érdekében keveset, vagy semmit sem tesznek. Vagyis, a méhészkedésre nézve legfontosabb tényező háttérbe szorul. Am annál aktívabbakká válnak a méhészek, ha a kaptárkérdéshez kell hozzászólni, vagy új méhlikásokat kell készíteni. Pedig az a méhész, aki néhány tucat mézelőfát ültet el kertjében, vagy falujának határában, többet tesz a méhészkedésért, mint az, aki évtizedeken át vittatkozik a méhlikások felől.

Ez annyival is inkább nagy hiba, mert manapság jóval több lehetősége nyílik a nép érdekét szolgáló akciók kibontakozására. Számos jóakaratu kezdeményezés keresztülvihető, így a fásítás is. Minden faluban találunk oltani tudó, csemeteneveléshez is értő földműveseket. Ugyancsak minden falu bővelkedik beültetésre váró területekben. Vizmosások, útszélek, kopár hegyoldalak, árterületek, szakadékok alakjában. A magunk portája környékén a ház előtere, udvarunk és kertünk is ide tartozik. Ne kicsinyeljük le az ilyen lehetőségeket, mert néhány tucat mézelő fa is sokat segít a helyzeten, nem is szólva arról, hogy ha 8—10 méhész egy-egy községben 100—100 darab mézelőfát ültet el, az eredmény jelentős lenne. Szándékosan írunk mézelőfát, mert a szántóföldi gyomnövények jelentősége hovatovább mind jobban csökken, abban az arányban, ahogyan terjed a racionalis szántóföldi gazdálkodással járó és a jövőben mendikább gépi megmunkálásra felépített gyakori talajmegművelési munkát.

Értessük meg méhésztársainkkal, hogy jövőbeni méhészkedésünk alapját a méhlegelő feljavítása kell képezze. Ne várjunk mindent a hatóságoktól. Indítsunk el fásítási népi akciókat, az ültetések számának fokozása végett szervezzünk szocialista versenyeket. A fásítások által szebbé válik a falu, levegője egészségesebb lesz, szerszámfa is több lesz, gyógyvirágok is nyerhetünk a mézelő fákról, stb.

Ha népi akciót szervezünk és a magunk kertjében, vagy csemetekertben nevelt fácskákkal rendelkezünk, könnyű lesz a csemeték helyének a megtalálása.

Ha végignézzünk a tavaszfakadástól a iombhullás idejéig tartó hordási időszakon, legtöbb vidéken azt találjuk, hogy tömeges hordás csak május és június hónapokban van. Legnagyobb a hiányosság a nyárvegi hordások tekintetében. Ennek pedig a legrosszabb következménye nem az őszi mézszüret elmaradása, hanem az a körülmény, hogy a méhtörzsek kevés fiatal méhvel mennek teletőbe. Az öregebb és a teletéstől megviselt méhek tavasszal idő előtt tönkre mennek, a méhcsaládok népeségben legyengülnek. Minden méhész tudja, hogy ennek mi lesz a következménye. Nagyon gyakran az, hogy elmarad a mézszüret, mert a tavasszal legyengült méhcsalád csak a főhordás ideje alatt tud lábra kapni, és mire gyűjtőképes állapotba fejlődnek, megszűnik a tömeges hordás.

A koratavaszi — fák által nyújtott — méhlegelőkről szólva, elsősorban meg kell emlékeznünk a *mogyoró* cserjéről és a *somfáról*. Mindkettő nagyon könnyen szaporítható. Fájuk értékes szerszámfa, amellet gyümölcsstermésük is van. Egy falusi asszonytestvérünk mesélte, hogy a háborúban legyöngült, vérszegény szervezete az éretl som gyümölcsében találta meg azt a vitaminnemnyiséget, mely sokban hozzájárult ahhoz, hogy talpra állhatott. Kövekezik a *fűzfa*. Nedvesebb talajokon ezerszámra szaporíthatjuk. A lenyesett fűzfavesszőt földbe szúrjuk és ezzel a „fásítást” elintéztük. Az összes fűzfaváltozatok jók. Vagy virágport, vagy mézet jelentenek, esetleg mind a kettőt.

A fűzfát követik a *gyümölcsfák*. Ezekről, ha nagy tömegben vannak, az elképzeltető legjobb minőségű mézet gyűjtik szorgalmas méhecskéink. Semmi akadálya sincs annak, hogy falvainkban az eddigiek mellé még néhány ezer nemes gyümölcsfa kerüljön elültetésre. Az állami tervek is köteleznek erre bennünket. De jót cselekszünk magunknak, családunknak is általa. Hogy táp-

Micsurin-Liszenko kutatásainak széleskörű hasznosítása a méhtenyésztésben

Írta: E. A. SISIKIN, az Azerbajdzszeni Méhészeti Kutató Intézet igazgatója

Micsurin elméletének a dialektikus materializmus alapján való tovább vitele határtalan lehetőségeit nyitott meg a mezőgazdaság minden ágazatának fejlesztésére s így a méhészet fejlesztésére is. Micsurin tanítása a gyakorlati embert tudományos elmélettel fegyverzi fel, hogy a növény- és állatvilágot tervezően megújíthassa és ha szükséges, megváltoztathassa, olyan értelemben, hogy a meglévő nemesebbé tegye, kitenyésztve a mezőgazdasági növények és állatok egy új, jobb fajtáját.

A mi feladatunk: a tudás eredményét minél szélesebb körben fejleszteni a kolhoz és szovhoz munkásainak nagy tömegei közt, segítve őket a többtermelésért vívott harcukban. Ebben az értelemben a méhészetben is minél szélesebb körben kell hasznosítanunk a szovjet agrobiológia elméletét.

Micsurin elméletének kell felfrissítenie a méhészeti tudományos megfigyelő állomásokat, valamint a kolhoz és szovhoz méhészeinek munkásságát. Meg kell alapoznia tágkörű megfigyelő, összehasonlító és felfedező tevékenységüket.

A kiválasztási és nemesítő munka folytonos összeköttetésben kell legyen az állami kísérleti méhnemesítő gazdaságok központjával.

Liszenko T. D., a „Lenin“ nevét viselő mezőgazdasági akadémia tagja a biológiai tudás mai helyzetéről tartott előadásában a következőket mondotta: „A háziállatoknak új módszerekkel való nemesítése és a meglévő fajtákból egy új, nemesebb fajta kitenyésztése: a fejlesztés alapfeltétele.“

Liszenko megállapítása igen nagyjelentőségű a méhészet tudományos és gyakorlati munkásai, kiváltképp az anyanemesítő gazdaságok szempontjából.

A nagy kollektív és állami méhészetek vezetői fényes eredményeket értek el a

méhészet minden ágában. Mindennel tördődő utánjárással, jó etetéssel, jó méhlegelőkkel érték el ezt. Tehát minden méhésznek s elsősorban a nemesítő telepek vezetőinek meg kell érteniök, hogy csak szakszerű utánjárással, bánásmóddal, jó etetéssel és szakszerű kaptárokkal érhetik el a méhcsaládok magasabb termelését és az öröklődő természetük javítását.

A méhtenyésztés terén arra kell törekedniünk, hogy távoltartsuk méheinket minden, a méhek természetével ellenkező külső hatástól. Ugyanakkor minden lehetőséget adjunk meg annak érdekében, hogy megfelelően szaporodjanak.

Ebből az következik, hogy a méhcsaládokat meleg kaptárban kell tartanunk. El kell látnunk őket kitünő és bőséges élelemmel, jó és eléggé nagyfelületű lépekkel.

Különösen fontos a méhnemesítő gazdaságoknál a megfelelő méhlegelő, illetve az állandó nektár biztosítása. Teljes értékű tápláléknak a tenyésztési gazdaságokban csak a természetes mézet és virágport tekinthetjük. Ezért erre nagy gond fordítandó.

Eddig a méhészetben nem tulajdonítottak nagy fontosságot a korszerűanyanevelésre, ennek következtében az új anya egyedek szerzett természeti tulajdonságai örökletességének sem tulajdonítottak különösebb figyelmet Most, mikor már tudjuk, hogy az anya szerzett külalaki formája, hasznos tulajdonsága és természete egyformán örökölhető, nem hallgathatjuk el ezt a kívánalmat az anyanevelésnél.

Az anya nemesítésénél különös gondot fordítsunk a fajkacsalád kiválasztására. E kérdésnél útmutatóul a következő szolgálhat: szorgalmas, jóhozamu, erős család legyen, nagyobb részt fiatal méhek-ből álljon, lásuk el elegendő mézesléppel és virágporral. Az anya különösen ter-

mékeny legyen. A nevelő család meleg fészket kezesseg az új anya-álca megfelelő fejlődésének. A kitenyésztendő anya álcája ne legyen idősebb egy naposnál, és olyan sejtből vegyük, mely a fészkek közepén lévő lépnek felső középső részén volt. A bepetezett lépet vagy a kivágott sejtet azonnal tegyük át a dajka-családkhoz, hol melegen tartandó. A fészket nem háborgatjuk, a lárvá fejlődési ideje alatt. Nagy gond fordítandó az ellenőrzésre, mikor a fiatal anya kibujt. Legjobb anyák a rajzás előttiék és a rajzás idején neveltek közül azok, amelyek jó meleg és jó hordási időben keltek ki.

A nemesített anya örökölhető tulajdonságát nemcsak abból a családból hozza, honnan álca korában átültetjük, hanem a dajka-család képességeit is átveszi, azaz a kiválasztott tenyész-család és dajka-család a tápláláskor teljes egészében átadja értékes átörökölhető tulajdonságát. Tehát olyan dajka-családot kell kiválasztanunk, amelyik legalább oly értékes tulajdonsággal bír, mint a tenyész-család. Vagy még értékesebbel. Csak így lehet ugyanis az értékes tulajdonságokat megsokszorozva átadni az utódnak.

Az álca figyelmes kiválasztása a legtermékenyebb tenyész-családból, minden lehetőség megadása a dajka családnak az anyabölcső felneveléséhez: ez által biztosíthatjuk tényleges hozzájárulásukat a nemesített anya kitenyésztéséhez.

A Szovjetunió számtalan méhfajtaival rendelkezik, mely fejlődésében a külső környezetnek idomult.

Liszenko azt mondja: minél jobban eltávolodik valamely állatfaj élettani tulajdonsága gazdasági életlehetőségétől, annál kevesebb lehetőség mutatkozik az állatfaj fejlődésére.

Ezért állami anyanevelő gazdaságunk legfontosabb feladata: a termelékenység emelése, a környéken található méhek nemesítése. A helyben megfigyelt és kiválasztott méhcsaládok s azok feljavitott etetési lehetősége, állománya, a velük való bánásmód és fejlődési képességük javítása: mindmegannyi út a fajta jó tulajdonságának fejlesztéséhez.

Ugyanakkor ne hanyagoljuk el a ki-

tűnő hazai fajtákat se, ne kényszerítsük őket az adott helyhez kötött fejlődésre, mert gazdaságilag értékes fajta és népossegű, kiválóképp jó tenyészanyag, mely megérdemli, hogy minél inkább terjeszszük, számolva a klímával, megadva nekik minden fejlődési és táplálkozási lehetőséget, amit a helyi környezet adhat.

Egyik alapvető tényező a termelékenység emelésére a keresztezés ismerete, hogy gyökeres változás álljon be a természetben az utódoznál. Az örmény fensík méheihöz a kaukázusi szürke hegyi méhfajta való, amelyik szintén megszokta a tengerszín feletti 2000 méter magasságot és az elég szigorú klímát. A ilyen méhet nem visszük az alföldi Veronyezsi éghajlat alá még a legjobb tartás mellett sem.

A párok helyes megválasztása a keresztezéshez, azonkívül az okos bánásmód a gyűjtő méhekkal, etetés és tartás kitűnő eredményt biztosít méheink nemesítésénél.

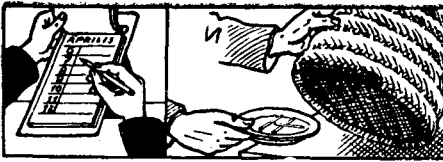
A hordási kézség, a szorgalom örökölhetősege kiváltképp az első generációnál amint ismeretes, kiszámíthatatlan.

Tehát a nemesítő tevékenységünknek kell összekapcsolnia a kívánatos ismert jó tulajdonságokat a gyűjtőméheknél, mely gazdaságilag hasznos.

Az eredmény a közbenjáró főképp a fajta és párok helyes megválasztásától függ. Az ellenőrzés, megfigyelés a pározatásnál a tenyésztő feladata és fontos jelenlőségű. Közöséges gyakorlatban az anyák és herék párázása ellenőrzés nélkül ment végbe. Ezt is javítanunk kell. Bátran kell hasznosítsuk szakembereink gyakorlati tudását, a him közreműködésével kézi műszerrrel mesterségesen téve termékennyé az anyát. Hasznosítva minden lehetőséget, kísérleteznünk kell a keresztező mesterséges termékenyítésnél különböző fajtájú herék termékenyítő ondojával.

A Micsurin-Liszenko szovjet agrobilógiai elmélet hathatós fegyver a méhek természetének átalakításánál, hasznosítanunk kell a szocialista méhtenyésztésnél.

Oroszról fordította: *Keresztes József*

DECEMBERI

TENNIVALÓ

December a méhészkedés terén a nyugalom hónapja, tehát a legnagyobb gondunk a méhcsaládok téli nyugalmanak a megőrzése legyen.

Nyolc naponként a kaptár kijárónyilásához odatartott füffel vagy hallgatósó segítségével hallgassuk meg a méhek belső zaját. Ha minden rendben van, akkor alig észrevehető csendes mormolás hallható. Ha erősebb a zúgás, úgy ennek: anyajánság, élelemhiány, szomjúság, legeelőhiány, túlmagas vagy túlalacsony hőmérséklet az oka.

Az anyátlanság esetével már az előbbi lapszámunkban foglalkoztunk.

Élelemhiány és szomjúság esetében mézes cukorpép (lepény) etetéssel segítünk.

Levegőhiány és nedvességet a kijárónyilás túlzott téli szűkítése okoz, tehát óvatosan és zajmentesen tágtítsuk meg a kijárónyilást. A méhcsalád fázását a lyukas-légvezeték rossz kaptár és az elégtelen téli takarás, meleget ezzel elmentében a túlzott betakarás okoz, amin könnyen lehet segíteni.

A legtöbb gondot az élelemhiány okozza. Ebben az esetben előbb a kaptár kijárónyilását rostaszövet darabkával rajzszögekkel zárjuk el, azután vigyük be a kaptárakat meleg helyiségbe és a téli takaró eltávolítása után a fészkek fölötti rostaszöveten keresztül etesük fel az inséges méhcsaládokat 1:1 sűrűségű cukorsziruppal, vagy 1:1 sűrűségű mézzel. Ezt az ételmelet ne forrón, de jó melegen adjuk mert ugyanis hamarosan lehül. Egyelőre 2—3 liter ételmelet elég, de később, kora tavasszal, a szabadban teljesen pótolni kell majd az ételmelet. Ha így az etetéssel készen vagyunk, a fészkek tetejét-oldalát ismét jól takarjuk be és ha a fűött helyiség már lehült és a méhek ismét téli csoportba húzódnak, a kaptárokat vigyük ki

a régi helyükre és az elzárt kijárónyilást nyissuk meg.

A mézes cukorpép lepény ennél egyszerűbb segítségi mód. Leírását megtaláljuk a dr. Szövérdi Ferenc „Sok méze” című könyvében.

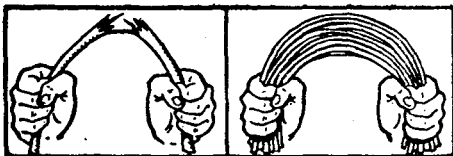
Tartsuk távol a kaptártól a madarakat, a szencinkét és különösen a harkályt. A harkály ellen legjobb drótháló kifeszíteni. De hatásos, ha a kijárónyilásokat jó hosszú, ereszalakú deszkával befedjük.

A havat a kaptárok kijárónyilása előtt tollseprűvel vagy ludtollal a hóesés után óvatosan és zajtalanul távolítsuk el, nehogy a kaptár kijárónyilása elduguljon és ezáltal a méhcsalád levegőhiányban szenvedjen. Ne várjunk ezzel addig, míg a nedves hó odafagy, mert akkor már nehezen lehet eltávolítani. A méheket is túlságosan felzavarnánk. Tanácsos a kaptárok előtt 2—3 méternyi távolságra minden hóesés után a havat óvatosan és zajtalanul elsöpörni, nemcsak azért, hogy az előbb említett 8 naponkénti megfigyelő hallgatódzást könnyebben elvégezhessük, hanem legfőképpen azért, hogy a tél folyamán esetleg tisztulásra kirepülő és visszatérő méhek ne essenek rá a kaptárok előtti hóra, hanem a már felszikkadt talajra, amelyen nem dermednek meg olyan hamar és biztosan, mint a kaptár előtt el nem takarított hideg havon.

Hozzuk rendbe az üres kaptárakat, mert hiszen a legtöbb helyen sok van belőlük. Tisztogassuk és javítsuk azokat, hogy tavasszal használható állapotban kéznél legyenek.

Decemberben időszerű a jövőévi előfizetés beküldése. Adjuk postára mielőbb, hogy az értékes januári számot idejében szétküldhesse a kiadóhivatal.

Molnár Ferenc.

EGYESÜLETI ÉLET

Munkát vállalunk *Sztálin elvtárs* 70. születésnapjára

A világ dolgozói szeretettel és bizalommal tekintenek Moszkva felé, ahol Sztálin elvtárs a dolgozók 70 éves böles tanítómestere, fáradtságot nem ismerő lendülettel dolgozik a világ békéjének megerősítéséért, a kommunizmus mi-nél előbbi megvalósításáért.

Sztálin elvtárs 70 éves ugyan, de munkájával ma is példát mutat, mint ahogy példát mutatott már 15 éves korában, amikor kapcsolódott a marxisták kaukázusontúli, illegális csoportjával. A gorki-i jobbágyi paraszt családból származó fiatal Sztálin hamarosan kitűnt a marxizmus iránti fogékonyságával, s mint a tanulóörök vezetője, már ekkor terjeszti a marxizmust. Amikor 1900 decemberében megjelent a lenini „Iszakra“ első száma, Sztálin teljesen elfogadta annak álláspontját. Leninben azonnal felismerte a forradalom igazi vezérét és elindult Lenin Útján, amelyről soha egy pillanatra sem tért le. A forradalom előkészítésében híven teljesítette a Lenin által hirdetett hivatásos forradalmár feladatát. Ebben a munkájában nem akadályozta meg a cári rendőrség állandó üldözése sem. A börtönben is állandóan dolgozott, tanult. Száműzetéséből megszökött, hogy aktívan vegyen részt a forradalom előkészítésében. Illegális marxista lapokat szerkeszt. Röp-lapokat terjeszt. Bejárta az ipari központokat, megerősítette és újjászervezte a régi parasztszervezeteket. Sztrájkokat szervezett és vezetett. Többek között ő vezette a bakauai munkások 1904 decemberi sztrájkját, „... amely mintegy viharelőtti villámlás volt, amely Oroszországban a nagy forradalmi zivatar közeledtét jelentette.“

A forradalom további menetében Sztálin ott szervezi az ellenállást, ahol az ellenséges támadás a legerősebb. Az ő taktikai tudása nagy mértékben hozzájárult a forradalom győzelmes véghezviteléhez.

Sztálin elvtárs, mint Lenin legjobb tanítványa és hűséges fegyvertársa, az Októberi Nagy Szocialista Forradalom győzelme után Leninnel együtt irányította az ország újjáépítését, iparosítását, a mezőgazdaság kollektivizálását: a szocializmus építését.

Ideológiai munkáiban leplezte a trockistákat, zinovjevistákat és kamenjevistákat, akik áruló politikájukkal alá akarták ásní a proletáriátus érdekeit.

Sztálin a nagy szocialista forradalom eszméihez következetesen irányította és irányítja ma is a Szovjetunió külpolitikáját. Nincs korunknak egyetlen problémája sem, melyet ne az ő tanácsai szerint oldanának meg.

A dolgozók Sztálin iránti lángoló szeretetük jeléül fokozottabb munkába kezdenek. Az ő nevében folyik a munka gyárakban, üzemekben, bányákban. Az ő nevében vállalnak munkát és döntenek normát öntudatos munkásaink. Valóban ez a legnagyobb ajándék Sztálin elvtársnak a munkásosztály részéről, mert mit lehetett volna szebbet, jobbat adni annak, akit annyira szeretünk, mint azt, hogy előbbre visszük az ő munkáját, amelyért egész életén át oly rendületlenül és fáradhatatlanul dolgozott.

Az egyesületünkbe tömörült méhészek is ezt ajánlják fel Sztálin elvtárs 70-ik születésnapjára. Azt, ami a legtöbbet jelenthet a munkásosztály számára:

December 21 tiszteletére vállalja, hogy a Szovjetunió méhészeteinek tapasztalatait felhasználva, a méheket megfelelő telelésben részesítik, a tél-okezta kárckat a minimálisra csökkentik.

Vállaljuk, hogy fokozottabb munkát végzünk a méhészet népszerűsítésére, mert a méhek nemcsak az emberi szervezet számára fontos táplálékot, a mézet termelik, hanem a mezőgazdasági növények beporzását is elősegítik s ez a munkájuk 15-ször értékesebb a méztermelésnél. Vállaljuk, hogy az ama-lór méhészkedésnek véget vetünk, mert amint Sztálin mondotta. „A szocia-lista gazdálkodásban a termelés nem feltételes tervek alapján alakult hanem olyan előirányzatok szerint, amelyeknek betartása mindenkire kötelező és amelyek a jövőben az egész ország gazdálkodásának irányát meg kell hatá-rozzák.“

BENDE SANDOR

Méhészeti tanfolyam

a kolozsvári Mezőgazdaságtudományi Intézetben

Kétségtelen, hogy a méhészkedés je-lentős szerephez jut az épülő szocializ-musban. Bizonyosodott, hogy a méhé-szet közvetett haszna 15-ször nagyobb a közvetlen haszonnál. A méh, virágbe-porzó munkája által ugyanis jelentősen hczzjárul a mezőgazdasági termelvé-nyek növeléséhez.

Ahogy egy jól végzett, jól felsze-relt állami vagy kollektív gazdaságot nem tudunk elképzelni méhészet nélkül, úgy nem képzelhetők el a jövő jól fel-készült agrármérnökei sem a méhészke-dés szakismereteinek elsajátítása nélkül.

A Kolozsvári Mezőgazdasági Intézet hallgatói közül az IMSz 2. sz. alapszer-vezete tanulmányi csoportjának első fel-hívására, mintegy 170-en jelentkeztek a méhészeti körbe. A tanfolyam november 11-én nyílt meg, a méhészet nemze'gaz-dasági jelentőségéről és jövőjéről szóló előadással, melyben bizonyították hogy a fejlődő szocialista mezőgazdaság szük-ségképpen kifejleszti a méhészetet is. Példa-erre a Szovjetunió, ahol 1929-ben 2,5 millió, 1938-ban pedig már 12 millió volt a méhcsaládok száma. Az előadás minden mondata a tények erejével, ada-tokkal volt alátámasztva. Fölhívta fi-gyelmünket arra is, hogy a dialektikus ma-terializmus módszerével tanulmá-

nyozzuk a méhészetet. Ezután egyik in-tézeti hallgató tartott érdekes és szem-léltető előadását a méhészet közvetett hasznáról, különös tekintettel a mező-gazdasági szempontokra. A hozzászólá-sok során az intézet sajtófelelőse egy ifjúsági rovat megindítását javasolta a Méhészeti Közlönyben.

Ez a rovat — mondotta — nyitva ál-lana az „új tollak“ előtt: fejlődéseink-et, haladásunkat tükrözné a méhész-kedés szakismereteink elsajátításában. Ezen a rovaton keresztül, mi, ifjú mé-hészek már most szerves kapcsolatba kerülünk hazánk méhészeivel s isme-reteinket és tudásunkat kétségkívül ez-által is gyarapítanánk...

A tanfolyam hallgatói és a Méhészeti Közlöny szerkesztősége nagy tetszéssel fogadták a javaslatot. Ebben az ügyben már lépések is történtek.

A mezőgazdasági intézet hallgatói nagy érdeklődéssel vesznek részt a tan-folyamon, melynek lehallgatása vizsgára és ezáltal oklevél szerzésére jogosít. A tanfolyamot az intézet IMSz 2. sz. alap-szervezete vette munkaprogramjába. Megszervezéséért *Mihálik Lászlót, Antal Ernőt* és *Sallai Mártont* illeti elsősorban a dicséret. A tanfolyam előadói nagy-

részt a főiskola hallgatói közül kerülnek ki.

Örömiinknek adunk kifejezést, hogy a tanfolyam megindulhatott s hogy a RNK Központi Méhészegyesület vezetősége olyan készségesen és örömmel vállalta a tanfolyam irányítását. Ezzel az alkalommal ifjúi meleg üdvözlőünket küldjük méhésztestvéreinknek is. Kívánjuk, hogy az általunk rendezett téli tanfolyamokon örömmel és fiatalos lendülettel sajátítsák el a méhészet szakismereteit és a kutatások új eredményeit, hogy az Állami Tervet a jövő évben teljesíthessék és túlhaladhassák.

CZIER ANTAL

mezőgazd. főisk. hallgató

Mindnyájunk asztalára édes mézet

A virágos mezőn járva, sokszor megfigyeltem a virágról-virágra szálló kis dolgozó méhet, milyen rendszeresen és szorgalmasan végzi munkáját. Elgondolkoztam, milyen fontos hivaást tölt be e kis állatka az emberiség számára. Máskor pedig, amikor sárga viaszgyertya került a kezembe, megint a kis méh virág pollenszemcsés hátát látam magam előtt.

● Mindenkor érdeklődést keltett bennem a méhészek munkája s az erről szóló sok történet. Ezért nagy öröm számomra most, hogy alkalmam nyílik a méhészvilág tágabb megismerésére.

Jó érzéssel tölt el az a tudat, hogy jövődöbéli szakmámba is mennyire beillik e tanfolyam anyagának becsületes elsajátítása. Ha majd mint végzett mérnökök a termelésbe kikerülünk, magunkat, munkánkat s egész tudásunkat Hazánk javára, felvirágkoztatására fordítanánk. Bátorító és biztató példakép van előttünk: ott halad hatalmas léptekkel a szovjet tudomány, mely éltet és támogat bennünket mindenben, így a méhészet terén is.

A szovjet méhészetet látjuk magunk előtt, amikor fiatalos lendülettel hozzáfogunk a méhésztudomány elsajátításához.

KODOLÁNYI JÁNOS

KÖNYVISMERTETÉS

A SZOVJETUNIO A BÉKE ÉS A NÉPEK BIZTONSÁGÁNAK BASTYÁJA. — (Az „Orosz Könyv“ kiadása „Arlus-Könyvek“-sorozat.) A reakció tábora azért uszít a Szovjetunió elleni háborúra, mivel számot adott magának arról, hogy a kapitalista rendszer közelről fenyegető válságának bekövetkezését csakis az óriási méretű fegyverkezési költségekkel késleltetheti.

De a világ népei békét akarnak. A békétábor élén áll a Szovjetunió. Hogy miért a Szovjetunió a béke leghívebb és legerősebb harcosa? Azért, mert a Szovjetunióban örökre megszűnt az ember-ember által való kizsákmányolása. Nincsenek már tőkésék, akik haszon-szomjukban, vagy a csődtől való félelmükben állandóan nyersanyagforrásokat, áruik számára piacokat keresnek. A Szovjetunióban nem létezik gazdasági válság és hiányoznak azok az okok, melyek a kapitalista államokat rablőháborúra ösztönzik.

A Szovjetunió népei békében és barátságban akarnak a többi békeszerető népekkel együttműködni.

A Szovjetunió harcot folytat az imperialisták ellen, kik a népek függetlenségére törnek.

Al. C. Constantinescu „A Szovjetunió a béke és a népek biztonságának bastyája“ c. munkája megmutatja, hogy a demokratikus és antiimperialista tábornak, mely napról-napra erősödik, sikerül majd az imperialisták által előkészített háborút megakadályozni.

Hogy ez valóban így történjék, szüntelenül harcolnunk kell a szocializmus menél gyorsabb felépítéséért: saját munkánkkal; azzal, hogy környezetünket is munkára és a békéért való harcra mozgósítjuk és a nemzetközi helyzetről állandóan tájékoztatjuk.

A Szovjetunió közölte a világgal, hogy az atomfegyver birtokában van. S azzal, hogy ennek ellenére az atomfegyver használatának megtiltását és az Egyesült Államokkal, Angliával, Franciaországgal és Kínával egy, a békét megerősítő paktum megkötését javasolta. Újabb és kegyetlen csapást mért a háborús uszítókra.

A Szovjetunióból elindított újabb békeoffenzíva még inkább megerősíti a népek szeretetét és bizalmát a győzelmes Szocializmus Nagy Országával szemben, amelynek hatalmas ereje teljes egészében a békét és a haladást szolgálja.

KÜLÖNFÉLÉK

PIACI ARAK. A méz ára Kolozsvárt kicsinyben tartósan 236—258 lej között mozog kg-ként. Nagybani eladásról nem szereztünk tudomást, de úgy a szövekezetek, mint az állami üzletek érdeklődnek utána. A nagybani vételnél természetesen kevesebbet fizethetnek, mert az üzleteket terheli a 10%-os forgalmi adó. Kisméhészeknél, ha közvetlenül a fogyasztónak adják el a mézet, tehát nem kereskedőnek, a forgalmi adó alól mentesek.

A viasz iránt télire már lanyhult az érdeklődés. A társadalmi tulajdonba vett vegyigyárak adás-vételi szerződéssel vásárolják és 400—450 lejt fizetnek kg-ként. A feldolgozásra kerülő viasz 10%-os forgalmi adóját ezenfelül a vevő fizeti meg a szerződés alapján.

Az eladó méhcsaládok iránt a nyár folyamán inkább az állami gazdaságok érdeklődtek és 2000—4000 lej közötti ár-

ban vásároltak nagyszámban. A kasos családok ára az eddigi kötések alapján 800—1500 lejre tehető az építmény és a télire begyűjtött méztartalék szerint.

Méhész testvér!

TAGDIJ HÁTRAI ÉKOD

..... Lej

KÜLDJÉTEK EL még ma Cluj, Str. Republicei 22, címre, vagy fizessed be a legközelebbi fiók Méhészkör pénztárába. Ha teves a felszólításunk, írd, hogy mikor és miként fizették

LEGSZEBB

LEGHASZNOSAB

AJÁNDÉK A KÖNYV!

RENDELJE MEG IDEJÉBEN

Dr. SZÖVÉRDI FERENC

„SOK MÉZET”

AZ EREDMÉNYES MÉHÉSZET KÉZIKÖNYVÉT

TÖBB MINT 400 OLDAL 354 KÉPPEL

ÁRA CSAK 300 LEJ

**KÜLDJÖN BE 300 LEJT SZERKESZTŐSÉGÜNK CIMÉRE S MI
A PÓSTADÍJ FELSZÁMÍTÁSA NÉLKÜL AZONNAL MEGKÜLDJÜK.**

UTÁNVÉTTTEL 50 LEJJEL DRÁGABB.

MÉHÉSZETI KÖZLÖNY

AZ ERDÉLYI RÉSZI MÉHÉSZEGYESÜLET SZAKLAPJA

A RNK Közp. Méhészegyesület Szaklapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ROMÁNIA — Cluj, Str. Republicei No. 22.

Kolozsvár, Köztársaság-u. 22. — Tel.: 22-04.

Felelős szerkesztő: Dr. Szövérdi Ferenc.

A Méhészeti Közlönyt a RNK Méhészegyesület tagjai az évi tagdíj fejében tag-sági illetményként kapják.

„Taxa postală plătită în numerar, com-form aprobării Nr. 263.316—1948.”

MŰLÉPET

ÉS MINDENMŰ MÉHÉSZETI
FELSZERELÉST SZÁLLIT

DZIERZON MÉHÉSZETE
KEZDŐDI GYULA

Oradea, Tudor Vladimirescu 65.

A JÖVŐBEN CSAK FERTŐTLENITETT MŰLÉPET

használjunk! Viaszt fertőtlenít és műlépet szá lit Tóth István gazd biz: tag Kolozsvár, Budai N. Antal-ut 78 sz.

MŰLÉPKÉSZÍTÉS CSEREVIASZBÓL

PÁRTOLJUK A SZÖVETKEZETET

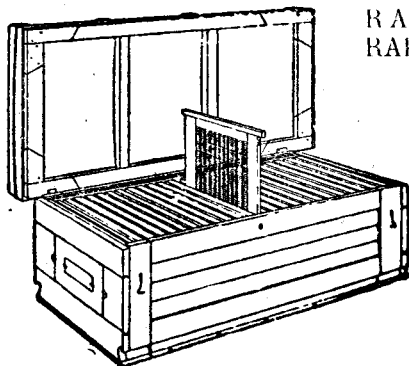
Rendelésre azonnal szállítunk bármilyen típusu rakodó, fekvő, vagy bundás kaptárt.

KÉRJEN ÁRAJÁNLATOT.

Leveleihez mellékeljen válaszbélyeget. Rendelésnél a keretek pontos külméretét kérjük megadni. Minden kaptáron kátránypapír fedél. — Kérjük a pénzt előre beküldeni. Az árak vasúton feladva értendők. Cementes festékkel lemaázolva minden kaptár 50 lejfel több.

„LEMNUL“

Faipari Munkások Termelő Szövetkezete — Cluj-Kolozsvár, Str. Anton Pan 8—10 szám.

RAKTÁRON TARTJUK AZ ERDÉLYI
RAKODÓ ÉS FEKVŐ VÁNDOR KAPTÁROKAT

Gépen csapozott vályus keret külön is kapható. Beton műlépprést kicsiős nagyseittel. Anyarácst és műlépet minden méretben raktárról szállítunk.

A kaptarak árát a viszonyoknak megfelelően 80% -al leszállítottam.

Az erdélyi kaptárok készítéséhez szükséges képes rajzot kívánatra 10 lej és postabélyeg ellenében megküldöm.

VÁRADY BÉLA

Villanyerőre berendezett kaptárkészítő szoba
Kolozsvár-Cluj, strada Thállman utca 13 szám.